

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV, PLUHOVÁ 8, 830 00 BRATISLAVA

**JAZYKOVÝ KURZ
METODICKÉ ODPORÚČANIA**

Vyučovanie štátneho jazyka pre deti cudzincov v Slovenskej republike

(Jazyková príprava detí utečencov)

Zb. z. č. 498/1990 §19 odsek 2

Autori: PaedDr. Renáta Somorová
PhDr. Marta Bjelová
PaedDr. Míriam Čuntalová

Recenzenti: PhDr. Karol Kollárik, CSc.,
Mgr. Alžbeta Bernáthová,
Mgr. Zuzana Lukačková

ŠPÚ 2014

I. Učebný plán jazykového kurzu

Úvod

Pripravili sme vzdelávací program dvojmesačného jazykového kurzu, ktorý zabezpečí deťom odídcov pokračovať v ďalšom päťmesačnom jazykovom kurze, aby im kultivované ovládanie slovenského jazyka poskytlo zaradiť sa do školského vzdelávania príslušného ročníka podľa nadobudnutých vedomostí vo svojej krajine, ale i úspešne zvládnuť základné vzdelávanie a plnohodnotne sa uplatniť v živote, pokiaľ budú žiť na území Slovenskej republiky.

Slovenský jazyk je na území Slovenskej republiky štátnym jazykom. V zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 270/1995 Z.z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky je zakotvené: „Štátnym jazykom na území Slovenskej republiky je slovenský jazyk. Štátny jazyk má prednosť pred ostatnými jazykmi používanými na území Slovenskej republiky.“ Kvalitné poznanie a praktické ovládanie slovenského jazyka podmieňuje pohotovú, funkčne primeranú a vycibrenú komunikáciu jeho nositeľov.

Jazyková príprava predpokladá predovšetkým cieľavedomosť, systematickosť, organizovanosť a vysokú odbornú úroveň výchovno-vzdelávacieho pôsobenia.

Kvalitná pedagogicko-psychologická príprava učiteľov je predpokladom sústavnej, premyslenej a odborne riadenej jazykovej prípravy, ktorá sa realizuje podľa odborne pripravených materiálov a centrálne sa usmerňuje jej rozsah a spôsob uskutočňovania. Každodenný dlhodobý vzdelávací proces umožní deťom uskutočňovať jazykovú prípravu nenásilnou formou realizovaním v prirodzených situáciách prostredníctvom rôznych primeraných činností a hlavne zaujímavými prítlačivými spôsobmi.

Deti si slovenský jazyk osvojujú v kolektíve, ktorý má veľký motivačný význam a umožňuje jazykovú prípravu uskutočňovať v prirodzenom detskom prostredí. Deti sú motivované úsilím a výsledkami iných a snažia sa ich napodobňovať. Zoskupenie viacerých detí dáva možnosť realizovať jazykovú prípravu predovšetkým v hre, a to v kolektívnej hre, ktorá je pre ne v neznámom prostredí prirodzenejšia, vhodne ich motivuje k poznávaniu a postupnému ovládaniu slovenského jazyka.

Nevyhnutnou podmienkou úspešnej realizácie dvojmesačného jazykového kurzu je postupovať podľa optimálne určeného cieľa a obsahu s využitím metód, foriem a prostriedkov podľa daných metodických pokynov.

Pripravený materiál dvojmesačnej jazykovej prípravy je určený pre maximálne 10-členné heterogénne skupiny detí vo veku od 6 do 15 rokov. Uvedený materiál sa bude v ďalšom období teoreticky i prakticky overovať a zdokonaľovať podľa reálnych podmienok.

Dvojmesačný jazykový vzdelávací kurz sa uskutoční v celkovom rozsahu 184 vyučovacích hodín (116 vyučovacích hodín názorného vyučovania a 68 vyučovacích hodín precvičovania a upevňovania učiva prostredníctvom hier) v trvaní dvoch mesiacov podľa presne stanoveného tematického plánu.

Učebný plán

Obdobie	Tematický celok - názov témy	Počet hodín
1. týždeň	<i>Zoznámte sa, to je slovenčina</i> <i>Situačné hry</i> <i>Triednická hodina</i>	<i>12 hodín</i> <i>10 hodín</i> <i>1 hodina</i>
2. týždeň	<i>Rodina</i> <i>Situačné hry</i> <i>Triednická hodina</i>	<i>12 hodín</i> <i>10 hodín</i> <i>1 hodina</i>
3. týždeň	<i>Osobná hygiena</i> <i>Situačné hry</i> <i>Triednická hodina</i>	<i>12 hodín</i> <i>10 hodín</i> <i>1 hodina</i>
4. týždeň	<i>Obliekanie, šatstvo</i> <i>Situačné hry</i> <i>Triednická hodina</i>	<i>14 hodín</i> <i>8 hodín</i> <i>1 hodina</i>
5. týždeň	<i>Škola</i> <i>Situačné hry</i> <i>Triednická hodina</i>	<i>14 hodín</i> <i>8 hodín</i> <i>1 hodina</i>
6. týždeň	<i>Voľný čas a záľuby</i> <i>Situačné hry</i> <i>Triednická hodina</i>	<i>14 hodín</i> <i>8 hodín</i> <i>1 hodina</i>
7. týždeň	<i>Spoločenský život - stravovanie</i> <i>Situačné hry</i> <i>Triednická hodina</i>	<i>15 hodín</i> <i>7 hodín</i> <i>1 hodina</i>
8. týždeň	<i>Orientácia v meste</i> <i>Situačné hry</i> <i>Triednická hodina</i>	<i>15 hodín</i> <i>7 hodín</i> <i>1 hodina</i>

II. Legislatívny rámec

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky v spolupráci s Ministerstvom vnútra pripravuje dvojmesačný vzdelávací kurz slovenského jazyka pre deti migrujúcich rodičov. Príprava sa uskutoční podľa **Z.z. č. 498/1990 § 19 odsek 2**: „Utečenec má právo zúčastňovať sa na bezplatných kurzoch českého alebo slovenského jazyka a nárok na vzdelanie poskytované v rámci povinnej školskej dochádzky.“

Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).

Zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov nadobudol účinnosť 1. apríla 2002 a rieši podmienky vstupu a pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky. Prijatím tohto zákona sa dosiahol súlad s Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná v oblasti unifikácie rodín a v oblasti pohybu a pobytu cudzincov. Vytvára legislatívnu základňu pre aproximáciu cudzineckého práva Slovenskej republiky s právom Európskej únie.

Zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle z 20. júna 2002 a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje problematiku konania o azyle, ustanovuje postup pri poskytovaní dočasného útočiska, právach a povinnostiach žiadateľov o udelenie azylu, právach a povinnostiach azylantov a odídencov. Rieši aj otázky ich integrácie do spoločnosti a upravuje pobyt v azylových zariadeniach. Podľa § 27 povinnú školskú dochádzku azylantov rieši osobitný predpis.

Osobitným predpisom, ktorý rieši povinnú školskú dochádzku detí cudzincov a azylantov, je zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl v znení neskorších predpisov v § 34 až § 37. V § 34 a vymedzuje otázky výchovy a vzdelávania detí cudzincov. Vysvetľuje pojmy deti cudzincov a vymedzuje ich začlenenie do systému nášho školstva v rámci povinnej školskej dochádzky. Ukladá v školách organizovať na odstránenie jazykovej bariéry základné a rozširujúce kurzy štátneho jazyka pre deti cudzincov. Pre deti žiadateľov o azyl a azylantov v azylových zariadeniach, ktorých školská dochádzka je povinná podľa zákonov Slovenskej republiky, kurzy základov slovenského jazyka odborne a finančne zabezpečuje Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

V posledných rokoch sa v podmienkach SR zaznamenal v oblasti vzdelávania určitý pokrok, a to najmä v oblasti vzdelávania detí cudzincov. Na základe odporúčaní Európskej únie v rámci predvstupových podmienok bol do zákona č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov a v znení zákona č. 408/2002 Z.z. zapracovaný nový paragraf § 34a o výchove a vzdelávaní detí cudzincov s účinnosťou od 1. septembra 2002. Drál, P. a kol. (2011) *Vzdelávanie detí cudzincov na Slovensku. Príklady dobrej praxe*. Bratislava: Centrum pre výskum etnicity a kultúry a Nadácia Milana Šimečku

V súčasnosti je tento zákon nahradený novým zákonom č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1. septembra 2008. (pozri *Koncepcia integrácie cudzincov v SR.*)

2.1. Deti cudzincov na slovenských školách

Slovenské základné školy v školskom roku 2010/2011 navštevovalo 900 detí s cudzím štátnym občianstvom, čo podľa údajov Ústavu informácií a prognóz školstva (ÚIPŠ) predstavuje približne 0,2% všetkých školopovinných detí. Takýto počet a podiel detí cudzincov na detskej populácii je relatívne stabilný už od roku 2003.

Vyššie dve tretiny detí cudzincov navštevujúcich slovenské základné školy má v krajine trvalý pobyt, z čoho možno predpokladať, že na Slovensku nie sú a nebudú iba krátkodobí. Vyššie 80% detí cudzincov navštevuje štátne školy, približne 10% súkromné a iba okolo 5% cirkevné školy. Tento pomer je v posledných piatich školských rokoch relatívne stabilný.

Približne tretina všetkých detí cudzincov navštevuje školy v Bratislavskom kraji. Zvyšné dve tretiny sú však rozptýlené vo všetkých regiónoch a takmer všetkých okresoch Slovenska. Z hľadiska krajiny pôvodu predstavujú najpočetnejšie skupiny žiakov z cudziny deti z Českej republiky, Ukrajiny, Maďarska, Francúzska a Vietnamu. Žiaci z týchto piatich krajín tvoria vyššie polovicu všetkých školopovinných detí cudzincov. (pozri Drál, P. a kol. (2011) *Vzdelávanie detí cudzincov na Slovensku. Príklady dobrej praxe*. Bratislava: Centrum pre výskum etnicity a kultúry a Nadácia Milana Šimečku.)

III. Závěrečná správa z experimentálneho overovania základného a rozširujúceho kurzu slovenského jazyka pre deti cudzincov

Obohacujúcim a inšpirujúcim zdrojom je Závěrečná správa z experimentálneho overovania **základného a rozširujúceho jazykového kurzu štátneho jazyka pre deti cudzincov** v základných školách v SR (Langerová, Bernáthová, Žáčková, Reiterová, Vladová, Marušincová, 2005), v ktorej sú uvedené nasledovné závery a odporúčania.

(Pozn.: pozri tiež Dráľ, P. a kol. (2011) *Vzdelávanie detí cudzincov na Slovensku. Príklady dobrej praxe*. Bratislava: Centrum pre výskum etnicity a kultúry a Nadácia Milana Šimečku.)

Závery:

- žiaci si v priebehu kurzu osvojili základy slovenského jazyka,
- zlepšila sa kvalita ich ústneho prejavu, pohotovosť v komunikácii, obohatila sa ich slovná zásoba,
- vypestoval sa v nich pozitívny vzťah k slovenskému jazyku,
- pokroky v slovenskom jazyku nemožno jednoznačne pripisovať iba kurzu slovenského jazyka vzhľadom na to, že žiaci sú zaradení do jednotlivých ročníkov ZŠ, kde počujú a učia sa odborný jazyk jednotlivých predmetov,
- na hodinách kurzu slovenského jazyka si mohli osvojiť živú slovenskú reč používanú v bežných sociálnych situáciách, rečovú etiketu,
- v menších skupinách sa žiaci mohli častejšie prejavovať v slovenskom jazyku, hovoriť bez zábran a takto nadobudnúť väčšiu sebaistotu, zručnosť pohotovo reagovať na podnety (otázky a úlohy), vzájomne si pomáhať,
- v rámci krátkodobého polointenzívneho kurzu nie je možné osvojiť si všetky formy komunikácie na požadovanej úrovni: počúvanie s porozumením, hovorenie, čítanie a písanie,
- nedostatky mali žiaci najmä vo výslovnosti, artikulácii, čítaní a písaní.

Odporúčania:

- pri osvojovaní slovenského jazyka v rámci základného a rozširujúceho kurzu venovať pozornosť aj nácviku výslovnosti, správnej artikulácii slovenských hlások, prízvuku, intonácie a rytmu slovenskej reči. Na tento účel vypracovať cvičenia, úlohy a metodické odporúčania na nácvik suprasegmentálnych prvkov slovenského jazyka,
- v procese rozvíjania komunikačných schopností žiakov venovať pozornosť aj nácviku nonverbálnych foriem komunikácie, akými sú gestá, mimika, udržiavanie náležitej vzdialenosti medzi komunikujúcimi, udržiavanie kontaktu zrakom a pod.,
- na hodinách kurzu žiakov diferencovať podľa stupňa ovládania slovenského jazyka, ako aj podľa veku,
- osobitne sa venovať žiakom, ktorí prichádzajú na školu počas školského roka,,
- namiesto polointenzívneho kurzu základný kurz slovenského jazyka organizovať formou intenzívneho jazykového kurzu,
- po ukončení základného jazykového kurzu umožniť žiakom navštevovať rozširujúci kurz slovenského jazyka,
- zostaviť pre učiteľov metodické odporúčania s osvedčenými metodickými postupmi učiteľov, ktoré používali počas experimentálneho overovania učebného plánu, učebného obsahu a metodických odporúčaní ŠPÚ.

IV. Učebné osnovy

pre dvojmesačný vzdelávací kurz slovenského jazyka základných škôl detí migrujúcich rodičov

Ciele vzdelávania:

Hlavným cieľom dvojmesačnej jazykovej prípravy je vzbudzovať u žiakov záujem o slovenský jazyk a utvárať k nemu kladný vzťah, dosiahnuť, aby žiaci zvládli elementárnu slovnú zásobu a jazykové zručnosti v snahe odstrániť ich rečové zábrany.

Obsah vzdelávania:

Špecifický cieľ vyučovania, t.j. dosiahnuť schopnosť dorozumieť sa prostredníctvom slovenského jazyka kladie dôraz predovšetkým **na princíp aktívnej komunikatívnosti** bez sprostredkovania materinským jazykom. Výber tematických okruhov prihliada na vekové osobitosti žiakov, záujem o danú tému, možnosti praktického použitia v bežnej reči využitím jednoduchého a prirodzeného znázorňovania.

Tematickým zameraním obsahu sú:

1. pokyny a komunikatívne výrazy v sprievode príslušnej gestikulácie so zameraním na danú situáciu v prepojení na školskú prácu,
2. pozdravy známe z materinského jazyka, ktoré tvoria rámeč situačných rozhovorov so zameraním na komunikatívnu funkciu,
  - vedieť použiť pozdrav primerane miestu, času a okolnostiam,
  - výchovnú funkciu, osvojením si zdvorilosti a kultúrnosti.
3. základné vetné modely so stanovenou lexikou ako východisko komunikácie, t.j. využívať prvé rečové cvičenia pomenovaním osôb, predmetov z najbližšieho okolia aktívnym opakovaním, situačné rozhovory zasadené do vetných modelov, do viet precvičovaním správnej výslovnosti, intonácie,
4. texty piesní, básní, riekaniek, rozprávok, prostredníctvom ktorých sa nielen oboznamujú s kultúrnym bohatstvom slovenského národa, ale si rozvíjajú slovnú zásobu, čo slúži na spestrenie a motiváciu tematických okruhov, na nácvik slovnej zásoby a motivačné osvojenie si základov správnej výslovnosti,
5. praktické ovládanie slovenského jazyka, aby žiak dosiahol mierne pokročilú úroveň komunikatívnej kompetencie, zodpovedajúcu osvojeným jazykovým prostriedkom a rečovým zručnostiam, osvojil si výslovnostnú normu, cvičil sa v správnej artikulácii, správnej výslovnosti, učil sa spracovať údaje, tvoriť vety, odpovedať na otázky, vedieť reprodukovať vlastné zážitky, počutý text, vedieť komentovať obrázok, text z videozáznamu,
6. zabezpečiť alternatívne a netradičné formy vzdelávania v jazykovej príprave, zážitkovým učením utvárať prvorodý kladný vzťah k slovenskému jazyku.

Tematické okruhy:

1. Zoznámte sa, to je slovenčina/predstavenie sa. (abeceda, pozdravy, základy frazeológie – dobrý deň, dovidenia, ahoj, pán, pani, nech sa páči, dobrú noc, ako sa máš, ako sa voláš, hovoríte po ..., prepáč, volám sa ..., som z ..., bývam v ...).
2. Rodina (osobné údaje, členovia rodiny, vek, povolanie, záľuby, charakteristika osoby, spoločenský život).
3. Osobná hygiena (základné časti ľudského tela, telesná a duševná hygiena, návšteva u lekára).
4. Obliekanie, šatstvo (základné časti odevu, nákupy - veľkosť, farba, cena).
5. Škola (popis školy, triedy, vyučovacie predmety, rozvrh hodín, školský rok a prázdniny, záujmové činnosti a akcie, vzťahy medzi spolužiakmi, priateľstvo, školský život v rôznych krajinách).
6. Voľný čas a záľuby (režim dňa, týždenný program záľuby, spôsob trávenia voľného času, účelné využívanie voľného času).
7. Spoločenský život, stravovanie (správna životospráva, najbežnejšie jedlá, nápoje, potraviny).
8. Orientácia v meste (orientácia v meste, významné budovy a kultúrno-historické pamiatky, dopravné prostriedky, správanie sa na ulici) .

Výber tematických okruhov z hľadiska cieľa, funkcie a perspektívy slovenského jazyka rešpektuje didaktické zásady. **Lexikálne a gramatické minimum** ako základ rečovej činnosti je súborom prostriedkov nevyhnutných na vytvorenie elementárnych rečových zručností. **Gramatické minimum** má oznamovaciu hodnotu v prítomnom, minulom i budúcom čase, obsahuje základné a najpoužívanejšie gramatické javy, ktoré dopĺňajú modely. Po utvorení oznamovacieho spôsobu sa komunikácia uskutočňuje aj v rozkazovacom spôsobe. **Rozsah lexikálneho a gramatického minima je určený tak, aby si ho žiak osvojil na takej úrovni, aby mohol pokračovať v ďalšej päťmesačnej jazykovej príprave, ktorá bude prípravou na vzdelávanie v základnej škole.**

Úlohy vzdelávania:

1. Oboznámiť žiakov s existenciou slovenského jazyka, vzbudiť o jazyk záujem, kladne motivovať k osvojeniu si základných vedomostí a zručností v slovenskom jazyku.
2. Oboznámiť so súborom slovnej zásoby, t.j. 200 slov, na dosiahnutie ďalšieho vzdelávania v slovenskom jazyku.
3. Dosiahnuť, aby žiaci na konci dvojmesačnej jazykovej prípravy na základe osvojenej slovnej zásoby a jednoduchých komunikatívnych vetných modelov v rámci známych tematických okruhov nadobudli elementárne rečové zručnosti.
4. Oboznámiť žiakov s niektorými slovenskými ľudovými piesňami, rozprávkami, básničkami, rečovankami, hrami, hudobno-pohybovými hrami.

Požiadavky na osvojenie si slovenského jazyka:

Požiadavky predpokladajú dvojmesačný jazykový kurz, ktorý tvorí prvú etapu výučby. Po dvojmesačnom jazykovom kurze žiak nadobudne základné poznatky zo slovenského jazyka v jeho hovorenej podobe - komunikatívnych situáciách, ktorých náročnosť a obsah sú ďalej určené:

- úrovňou rečových zručností,
- rozsahom jazykových prostriedkov,
- tematickým zameraním obsahu učiva.

Úroveň osvojenia rečových zručností preukazuje žiak vo väčšine prípadov v kombinácií zručností bežných v autentickej jazykovej komunikácii, t. j. spravidla v spätosti receptívnych zručností so zručnosťami produktívnymi (napr. ústne vyjadrenie stimulované počúvaním textu a podmienené jeho porozumením).

Rečové zručnosti:

Počúvanie s porozumením

Žiak:

- vie reagovať na pokyny a inštrukcie učiteľa súvisiace s organizáciou vyučovacieho procesu a vie správne na ne reagovať,
- sa naučí sluchom rozlišovať hlásky odlišné od materinského jazyka, poznať rytmus, melódiu a intonáciu slovenskej vety,
- vie spracovať údaje (odpovedať na otázky, vie samostatne tvoriť jednoduché vety, vie vety správne intonovať bez ohľadu na teoretické znalosti),
- sa naučí rozumieť jednoduchým vetám a kratším súvislým prejavom učiteľa a dialogickým prejavom vrátane reprodukovaných nahrávok v rozsahu prebratej slovnej zásoby a gramatiky.

Zrková reprodukcia textu:

Žiak:

- vie komentovať obrázok,
- vie reprodukovať dej z videozáznamu.

Ústny prejav

V rozsahu produktívne osvojených jazykových prostriedkov žiak:

- vie reprodukovať a obmieňať pamäťou osvojené minidialógy,
- má základnú slovnú zásobu, ovláda a adekvátne situácii používa základné jazykové prostriedky umožňujúce komunikovať,
- vie odpovedať na dané otázky a tvoriť otázky,
- má osvojené základy jednoduchej komunikácie.

Jazykové prostriedky:

Zvuková stránka jazyka

Žiak:

- produktívne ovláda zvukovú stránku slovenského jazyka (artikuláciu jednotlivých hlások a suprasegmentálne zložky - slovný, vetný prízvuk, intonáciu a melódiu vety).

Slovná zásoba

Žiak:

- produktívne ovláda slovnú zásobu v rozsahu 200 lexikálnych jednotiek týkajúcich sa vybraných tematických okruhov a príslušných komunikatívnych situácií,
- receptívne si osvojí ďalšie lexikálne jednotky na základe počúvania.

Slovná zásoba na jazykovú prípravu:

- ahoj, ako, aký, -á, -é, áno, auto, autobus,
- bábka, bábika, báť sa, bežať/behať, bicykel, biely, -a, -e, blahoželať/gratulovať, blúzka, brána, brat/sestra, brať, Bratislava, budova, bufet, byt, byť, bývať,
- cesta, cestovať, ceruza/ceruzka, cestoviny, cudzinec, cukráreň, cyklista,
- čaj, čakať, časopis, červený, -á, -é, česať sa, čiapka, čierny, -a, -e, čistý, číslo, čítať, človek, čo, čokoláda,
- dážd', dcéra, deň/dni, desiata, dieťa, dlhý, -á, -é/krátky, -a, -e, dnes, dobre/zle, dobrý, -á, -é/zlý, -á, -é, doktor/lekár, dole/hore, dom, doma, domov, doobeda, drahý, -á, -é, Dunaj, dvere, džem,
- ďakujem, dedina, deň/noc, desiata, dieťa/deti, dievča/chlapec, divadlo, dívať sa/pozerať sa, divák/diváčka,
- farba, fialový, -á, -é, film, fotografovať, fúkať, futbal,
- gratulovať/blahoželať,
- herec, hlava, hlavný, -á, -é, hnedý, -á, -é, hodina, hore/dole, teplo/zima, horúco, hotel, hovoriť/rozprávať, hrať sa, hrebeň, hrnček, hruška, hudba, hydina,
- chlapec/dievča, chlieb, chodba, chodiť, chorý/zdravý,
- ísť, ihrisko, izba,
- ja, jablko, jahoda, jar, jedáleň, jeseň, jesť,
- kabát, kakao, kam/kde, kamarát, -ka/priateľ, -ka, kapusta, káva, kefka, kino, klubovňa, kniha, knižnica, kočík, koláč, koruna (platidlo), kôš, krásny, -a, -e/pekný, -á, -é, krátky, -a, -e/dlhý, -á, -é, kresliť, kričať, križovatka, krk, kto, ktorý, -á, -é, kuchyňa, kúpať sa, kura/kurča, kúpeľňa, kúpiť, kupovať, kvet, kvitnúť,
- lampa, láska, lekár/doktor, loď, lopta, lúka, lyžica,
- ľahký, -á, -é/ťažký, -á, -é, letieť, leto, ležať, lietadlo, limonáda, list/lístok,
- mačka, malina, malý, -á, -é/veľký, -á, -é, mama/matka/mamička, maslo, mať rád, -a, -o, med, mesto, mäso, minerálka, minúta, mlieko, miesto, nový, -á, -é/starý, -á, -é, modrý, -á, -é, more, môj/moja/moje, most, muž/žena, múdry, -a, -e, my, mydlo, myslieť,
- nábytok, nakúpiť, nakupovať, napísať, nastúpiť/vystúpiť, náš/naša/naše, nízky, noc/deň, noha/nohy, nohavice, nos, noviny, nový, -á, -é/starý, -á, -é, nožnice, nôž,
- nízky, -a, -e/vysoký, -á, -é,
- obdobie, obed, obedovať, obchod, obliekať sa/vyzliekať sa, obraz/obrázok, obsadiť, obúvať sa/obuť si, odísť, odkiaľ/skade, odpovedať, oko/oči, okno, okuliare, olovrant,

- olovrantovať, on/ona/ono/oni/ony, opakovať/zopakovať, oranžový, -á, -é, otec, otvorený, -á -é/zatvorený, -á, -é, otvoriť/zatvoriť, ovocie,
- padať, papier, paprika, paradajka, park, pečivo, pekne, pekný, -á, -é/krásny, -a, -e, peniaze, pero, pes, peši/pešo, písanka/zošit, písať, piť, plakať, plávať, počítať, počut', počúvať, pohár, polievka, pomaranč, pomáhať, ponáhľať sa, poobede, posteľ, pošta, potraviny, potrebovať, pozerat' sa/dívat' sa, pracovať/robiť, pravítka, priateľ, -ka/kamarát, -ka, prečítať, predavač/-ka, predávať, predstaviť, prechádzať, prichádzať, pripraviť/pripraviť sa, prísť, program, prosiť, prst/prsty, prší, pýtať sa/pýtať si,
  - rádio, ráno, raňajky, raňajkovať, riaditeľ, robiť/pracovať, rodičia, rozprávať/hovoriť, rozumieť, rožok, ruka/ruky, ružový, -á, -é, ryba, rýchly, -a, -e, ryža,
  - sedieť/stáť, sekunda, sestra/brat, skade/odkiaľ, skákať/stáť, skriňa, slnko, Slovensko, smutný, -á, -é/veselý, -á, -é, sneh, sneží, spáľňa, spať, spievať, starý, -á, -é/nový, -á, -é, stena, sto, stolička, stôl, strom, studený, -á, -é/teplý, -á, -é, sukňa, syr,
  - šaty, škola, študent/-ka, študovať,
  - tabuľa, tancovať, tanier, telefón, telefonovať, televízor, teraz, topánky, tráva, trieda, tvár, tvoj, -a, -e, ty,
  - ťažký, -á, -é/ľahký, -á, -é, telo, teplo/horko/zima, teplý, -á, -é/studený, -á, -é, tisíc,
  - učebnica/kniha, učiť sa, učiteľ/-ka (používať oslovenie pán učiteľ, pani učiteľka), ucho/uši, ukazovať, ulica, umývadlo, umývať sa, unavený/á, ústa, utekať, uterák, utierať sa,
  - vajíčko, variť, váš/vaša/vaše, večer, večerať, veľký, -á, -é/malý, -á, -é, veselý, -á, -é /smutný, -á, -é, video, vidieť, vidlička, vietor, vlak, vlasy, vľavo, voda, volať, vpravo, vpredu, vrátiť sa, vstávať, vzadu, vreckovka, vy, vysoký, -á, -é/nízky, -a, -e, vystúpiť/nastúpiť, vyzliekať sa/obliekať sa,
  - zajtra, zatvorený, -á, -é/otvorený, -á, -é, zatvoriť/otvoriť, zaujímavý, -á, -é/nezaujímavý, -á, -é, zelený, -á, -é, zemiaky, zima/teplo/horko, zle/dobre, zlý, -á, -é/dobry, -á, -é, zmrzlina, zoznámiť/zoznámiť sa, zošit/písanka, zub/zuby,
  - žena/muž, žiak/-ka, žltý, -á, -é,
  - číslovky 1 - 20,
  - dni v týždni, mesiace v roku, ročné obdobia.

Gramatika

Žiak produktívne ovláda v ústnej podobe:

- zhodu podstatného mena v mužskom, ženskom, strednom rode a zhodného prívlastku, ktorý je vyjadrený prídavným menom (aj v 2. a 3 stupni), zámenom a číslovkou,
- oznamovací spôsob slovíes v minulom, prítomnom a budúcom čase, správny tvar slovíes „ísť, byť, robiť“ v minulom, prítomnom a v budúcom čase, sloveso „mať“ v prítomnom čase,
- zvrtné zámeno „sa“ a opytovacie zámená ako otázky opytovacích viet a vo vzťahnom význame,
- príslovky ako odpoveď na otázky: Kde? Kam? Kadiaľ? Odkiaľ?/Skade? Kedy? Ako? Koľko? ,
- predložky v genitíve (do, z/zo), v datíve (k/ku), v akuzatíve (po, na), v lokáli (na, po, pri, v/vo, o), v inštrumentáli (s/so, nad, pod, pred, za, medzi),
- prirad'ovacie spojky „a, i,“ vo viacnásobnom vetnom člene a v prirad'ovacom súvetí,
- hodnotiace častice „dobre, zle, áno, nie“ ako odpoveď na otázky a časticu „ne-“ v spojení so slovesom a prídavným menom.
- hovoriť jednoduché vety a súvetia podľa modelov.

Žiak sa učí riešiť situácie súvisiace:

- so získaním a poskytovaním základných informácií s vyjadrovaním existenciálnych vzťahov (kto? čo?), priestorových (kde? kam?), časových (kedy?), kvalitatívnych (aký? ako?) a kvantitatívnych (koľko?),
- s predstavovaním sa, so začatím a ukončením rozhovoru, vrátane telefonického rozhovoru,
- ako si dohodnúť stretnutie, ako nakúpiť rôzny druh tovaru.

V súvislosti s týmito rečovými situáciami žiak vie:

- pozdraviť (pri stretnutí a rozlúčke),
- osloviť niekoho,
- predstaviť sa, predstaviť iných,
- poďakovať sa a odpovedať na poďakovanie,
- na základe osvojenej slovnej zásoby jednoducho opísať predmet, miesto, kde sa nachádza, alebo osobu,
- vyjadriť súhlas/nesúhlas/odmietnutie (radosť, poľutovanie, prekvapenie, ospravedlnenie, blahoželanie, žiadosť, prianie, prosbu, pochybnosť, pozvanie a reakciu na pozvanie),
- vyjadriť základné emócie, pocity, stavy (som unavený/á, smutný/á, chorý/á, mám sa dobre/zle, mám rád/nemám rád).

Žiak rieši rečové situácie adekvátne s rozsahom osvojených jazykových prostriedkov, ovláda jednotlivé varianty riešenia jednoduchých situácií, jazykové prostriedky vyberá v súlade s jazykovou situáciou.

Proces:

Úvodný dvojmesačný jazykový kurz je pilotným kurzom, ktorý predstavuje prvú etapu vzdelávania detí utečencov. Na prvú etapu, t. j. dvojmesačný jazykový kurz bude nadväzovať druhá etapa, ktorú bude tvoriť päťmesačný jazykový kurz. V priebehu etáp sa bude meniť základný prístup k vyučovaniu, hierarchia rozvíjania rečových zručností, ktoré tvoria vlastné jadro vyučovania: od výraznej preferencie počúvania s porozumením a ústneho vyjadrovania sa neskôr dôraz presúva k zručnostiam vychádzajúcim z písomnej podoby jazyka, k čítaniu a písomnému vyjadrovaniu, čo bude súčasťou druhej etapy, t. j. päťmesačného jazykového kurzu.

Dvojmesačný jazykový kurz je krátke obdobie na poznanie osobnosti žiaka, preto základným znakom vyučovania slovenského jazyka počas dvojmesačného jazykového kurzu detí utečencov je komunikatívna orientácia v slovenskom jazyku. Produktívne a receptívne rečové zručnosti sa rozvíjajú v rámci tematických okruhov a rečových situácií, z ktorých súčasne vychádza výber a usporiadanie jazykových prostriedkov. Témy a rečové situácie sú späté s reáliami slovenského prostredia.

Navrhnuté učebné osnovy vymedzujú poňatie vyučovania a základné učivo iba rámcovo. Učiteľ ich dotvára a modifikuje v súlade s podmienkami, charakterom danej skupiny žiakov. Učiteľ si sám volí metodické postupy, ktoré majú smerovať k účinnej integrácii hodnotových prvkov. Integrovaný prístup sa výrazne prejavuje prepojením komunikatívno-funkčného a tematicko-situačného hľadiska s hľadiskom systémovým. Nácvik jazykových javov vo funkčných súvislostiach treba účelne kombinovať s ich zhrnutím do systémových vzťahov, ktoré vedú žiakov k uvedomejšiemu poznávaniu jazyka a ktoré sa podľa učiteľovho uváženia môžu uplatňovať v rôznej miere s prihliadnutím na podmienky vyučovania, vek a individualitu žiakov.

Celý výchovno-vzdelávací proces rozvíjajúco pôsobí na pozorovanie, kombinačné schopnosti žiakov, na ich pamäť, city, názory, myslenie. Prostredníctvom rečových prvkov žiaci nadobúdajú vzťah ku skutočnosti, učia sa v rozličných rečových činnostiach konať v súlade so spoločenskými požiadavkami (pozdravy, komunikatívne výrazy, zdvorilostné prejavy). V praktickom procese im komunikácia v slovenskom jazyku umožní nadväzovať priateľstvá, poznávať nové piesne, básne, rečňovanky, rozprávky, kultúru slovenského národa.

Dvojmesačný jazykový kurz vyučovania je úvodom k oboznámeniu sa so slovenským jazykom. Úlohou učiteľa je vzbudiť záujem žiakov o štúdium slovenského jazyka a vytvoriť pozitívny vzťah k tomuto jazyku. Žiaci si osvoja zvukovú podobu slovenského jazyka na podklade rozvíjania rečových zručností. Učiteľ žiakov postupne naučí jednoducho a pohotovo reagovať a orientovať sa v najbežnejších situáciách každodenného života. Je potrebné zdôrazniť, aby učiteľ akceptoval každého žiaka ako jedinečnú, dokonalú a neopakovateľnú osobnosť, ku ktorej je treba pristupovať s úctou a porozumením.

Zručnosť porozumieť vypočutému oznamu (počúvanie s porozumením) a ústne sa vyjadrovať (ústny prejav) sú nadradené zručnostiam čítať a písomne sa vyjadrovať. K týmto grafickým zručnostiam sa pristúpi spravidla až po audioorálnom precvičení nových jazykových javov, a to v druhej etape jazykového kurzu (päťmesačný jazykový kurz), v ktorom spolu s ústnym prejavom a počúvaním s porozumením nadobudne postupne význam porozumenie čítaného textu a písomný prejav.

V. Metodické pokyny pre učiteľa:

1. Príprava učiteľa na jazykový kurz

Najrozhodujúcejším činiteľom realizácie jazykovej prípravy je učiteľ, u ktorého je dôležitá jazyková schopnosť, ktorá súvisí s dokonalým ovládaním spisovného jazyka, odborná pedagogická pripravenosť, znalosť teórie a metodiky vyučovania cudzieho jazyka a taktiež osobná morálno-vôľová vyspelosť. Každý učiteľ pred začatím výučby si najprv sám musí dobre preštudovať požiadavky, musí si ich správne osvojiť a predovšetkým v predstihu pochopiť, t.j. skôr ako začne realizovať zamestnanie. Musí si osvojiť rečovanky, básne, piesne, aktualizčné hry, hudobno-pohybové hry, pomocou ktorých chce vyučovanie spestriť. Na každé zamestnanie a aktivitu sa musí dokonale pripraviť, aby boli hravé, zaujímavé a poskytovali žiakom hlboké zážitky. Musí mať k dispozícii dostatok názorných pomôcok a didaktickej techniky, ako aj potrebnú detskú a odbornú literatúru.

V tematickom pláne si navrhovaný obsah zamestnaní učiteľ spracuje podrobne podľa svojich podmienok a všetky činnosti musí plánovať tak, aby maximálne upútal pozornosť žiakov a aktivizoval ich k činnosti a hovorovej aktivite. Písomná príprava učiteľa na vyučovania je veľmi potrebná.

Obsah dvojmesačnej jazykovej prípravy žiakov si vyžaduje zvýšené nároky na učiteľa. Z toho dôvodu je zo strany učiteľa **dôležitá**:

- kvalifikovanosť, odborná pedagogická pripravenosť,
- znalosť teórie a metodiky slovenského jazyka, osvojenie si obsahu a metodiky jazykovej prípravy,
- etická spôsobilosť, osobné predpoklady, morálne a vôľové vlastnosti,
- flexibilita, kreativita a samostatnosť,
- schopnosť organizovať prácu.

Práca učiteľa v oblasti osvojovania slovenského jazyka musí byť cieľavedomá so zameraním na obsah a úlohy. Učiteľ sa musí v prvom rade zoznámiť s deťmi, rodičmi a prostredím, odkiaľ prichádzajú.

Učiteľ **dodržiava** tieto zásady oboznamovania žiakov so slovenským jazykom::

1. **primeranosti**, nezaťažovať náročnými a nespľniteľnými požiadavkami, klásť požiadavky úmerné možnostiam týchto detí,
2. **zábavnosti, hravosti a prežívaním**, t.j. voliť vhodné metódy a formy práce. Hra je základným vzdelávacím i výchovným prostriedkom,
3. **postupnosti** pri zostavovaní časovo-tematického plánu,
4. **pravidelnosti**, ktorá má neobyčajný význam pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
5. **upevňovania a utvrdzovania** vedomostí na základe pravidelného opakovania známych slov a slovných spojení, t.j. 15 až 17-krát,
6. **názornosti** na podporu aktivity žiakov, na upútanie ich pozornosti, a tým zvýšenie efektívnosti výchovno-vzdelávacej práce.

Na dosiahnutie stanovených cieľov a obsahu si učiteľ podľa vlastného uváženia **vyberá**:

- praktické, názorné a slovné metódy a formy na dosiahnutie cieľov, ktoré majú zaujímavý, pútavý a prítiažlivý charakter s emocionálnym nábojom,

- využíva najefektívnejšie metódy, t.j. didaktické hry, rolové hry, resp. hry využívajúce umelý jazyk či neverbálnu komunikáciu, inscenačné a dramatické metódy, metódy, pri ktorých je žiak aktívny,
- cieľavedome vyberá a využíva účelné, výstižné, prítlačivé, zaujímavé a využiteľné výchovno-vzdelávacie prostriedky na dosiahnutie didaktickej, aktivizačnej, motivačnej, rekreačnej, tvorivej a kompenzačnej funkcie,
- z uvedeného repertoára slovnej zásoby si vyberá 200 lexikálnych jednotiek týkajúcich sa stanovených tematických okruhov a príslušných komunikatívnych situácií,
- štruktúru a spôsob plánovania vyučovacej hodiny,
- výber prostriedkov na dosiahnutie cieľov,
- časovo-tematický plán.

Učiteľovi sa **odporúča** používať:

- učebnicu: Slovenčina pre cudzincov (1.časť) - autori: Tomáš Dratva, Jozef Vallo, Viktória Buznová, Karol Sorby (SPN – Mladé letá, Bratislava 2007),
  - učebnicu a cvičebnicu: Slovenčina pre cudzincov - autori Tomáš Dratva a Viera Buznová (SPN Bratislava 2005),
  - Slovenčina pre cudzincov 3CD – autori: Tomáš Dratva, Viktoria Buznová, (SPN – Mladé letá, Bratislava 2005),
  - Dráľ, P. a kol. (2011) Vzdelávanie detí cudzincov na Slovensku. Príklady dobrej praxe. Bratislava: Centrum pre výskum etnicity a kultúry a Nadácia Milana Šimečku,
  - Slovné hodnotenie autorky Daniely Krupovej (ŠPÚ Bratislava 1998),
  - rozprávkové knihy, leporelá, knihy s detskými piesňami zo Zlatej brány,
  - pracovné zošity, obrázkové časopisy, noviny, plagáty, mapy, prospekty, cestovné poriadky, vstupenky,
  - vizuálne a audiovizuálne učebné pomôcky,
  - názorné pomôcky na dokonalé poznanie a osvojenie učiva.
- Zo všetkých týchto materiálov treba vytvoriť premyslený, homogénny celok zladený s cieľom vyučovania.

2. Metodická príručka dvojmesačného jazykového kurzu:

2.1 Tematické zameranie

2.1.1 Zoznámte sa, to je slovenčina

Prvý týždeň: úvodná motivácia jazykovej prípravy prostredníctvom slovenských detských, ľudových piesní. Základné pozdravy (dobré ráno, dobrý deň, dobrý večer, dobrú noc, dovidenia, ahaj), poďakovanie, prosba, prianie, želacie vety, pokyny, predstavovanie sa, zoznámenie. Vetný model Kto je to? Čo je to? Ako sa voláš? Súhlas, zápor. Reagovanie na pokyny učiteľa: Vstaň! Vstaňte! Sadni si! Sadnite si! Neodmysliteľná je priama názornosť a napodobňovanie prejavu učiteľa, ako aj viacnásobné opakovanie vetného modelu v spojení s názornou pomôckou, kým žiak pochopí význam slova a orálne si zvykne na znenie reči, na jej rytmus, melódiu a charakteristické znaky tvorenia zvukov. Naučiť sa počítať do desať. Vetný model Koľko? Ukazovacie zámená „ten, tá, to, tento, táto, toto“.

1. deň: **Zoznámime sa?**

Čo kedy hovoríme? Pozdravy. Vypočúť si niekoľko slovenských nahrávok piesní zo Zlatej brány. (4 hodiny)

Kultúrne obohatenie: Aké pozdravy používaš vo svojom materinskom jazyku? Sú zvukovo podobné slovenským pozdravom? Vypočúť si postrehy a názory žiakov. Pokúsiť sa identifikovať, ktoré hlásky, zvuky sú v slovenčine identické, resp. podobné, a ktoré sú rozdielne v porovnaní s konkrétnymi príkladmi z materinského jazyka konkrétneho žiaka/žiacov.

2. deň: **Páčim sa ti?**

Čo kedy hovoríme? Frázy. Žiaci si vypočujú hudobné nahrávky a označia tie, ktoré sa im najviac páčia. (Páči sa mi táto pieseň. Táto pieseň sa mi páči.) (5 hodín)

3. deň: **Ako sa voláš?**

Kto je to? To je ... . Eva je ... . Je to ... ? Áno, to je ... . Nie, to nie je ..., to je ... . Ako sa volá (ten, tá, to)? Ako sa voláš? Aký/aká/aké je? Je ... ? Odkiaľ je? Vypočúť si nahrávku, ktorá sa im najviac páči. (4 hodín)

4. deň: **Čo to je?**

Čo je to? To je ... . Je to ... ? Áno, to je ... . Nie, to nie je ..., to je ... . Aký/aká/aké je? Je to ... ? Je ... ? Vypočúť si známu nahrávku. (5 hodín)

5. deň: **Čo robíš?**

Čo robíš? Čo robíte? Čo robí? Kde je? Koľko? Naučiť sa počítať do desať. Vypočúť si rečnôvky, v ktorých sa vyskytujú čísla. Poznať napísané číslice. Vypočúť si známu nahrávku, priblížiť deťom obsah textu. (4 hodín)

Triednická hodina: Deň a činnosť podľa rozhodnutia učiteľa. (1 hod.). Každý deň učiteľ so žiakmi precvičuje úlohy z predošlého dňa.

Zhrnutie:

- Pozdravy, zdvorilostné frázy: „Čo, kedy hovoríme?
- Podstatné mená: „Kto je to?“ „Čo je to?“ Otázky a odpovede pomocou vetného modelu.
- Prídavné mená: „Aký je?“ - mužský rod. „Aká je?“ - ženský rod. „Aké je?“ - stredný rod. Otázky a odpovede.
- Príslovky miesta: „Kde je ... ?“ a spôsobu „Ako?“
- Zámená: osobné „Kto ... ?“ a ukazovacie „ten, tá, to, tento, táto, toto“.
- Základné číslovky do desať.
- Slovesá: Prítomný čas. Otázky a odpovede.
- Častice: hodnotiace dobre, zle, áno, nie.

Situačné hry: zoznamovanie, predstavovanie, vybrať modely zo známych rozprávok alebo zaujímavých príbehov.

2.1.2 Rodina

Druhý týždeň: utvrdzovanie vetných modelov Kto je to? Čo je to? Podnecovanie hovorovej aktivity žiakov. Tvorenie jednoduchých viet v súvislosti s rodiskom, narodeninami, miestom pobytu, s rodinnými príslušníkmi, bývaním. Vetný model Odkiaľ si? Odkiaľ je? Odkiaľ som? Čo robíš? Čo robí? Čo robíte? Kedy? Ako sa má ... ? Ako sa máš? v súvislosti s domácimi prácami a záľubami, so spoločenským životom. Tvorenie jednoduchých viet, rozvíjanie podstatného mena prívlastkom (zámeno) - základy konverzácie. Návčik správnej výslovnosti samohlásky „a“, „e“. Naučiť sa mesiace v roku. Naučiť sa farby.

1. deň: Rodina a jej členovia

Kto je to? Ako sa volá? Vedieť pomenovať rodinných príslušníkov. Aký/-á, -é je otec, brat/matka, sestra/dieťa? Odpoveď: To je môj otec. Môj otec je dobrý/vysoký. Máš sestru/brata? Áno, mám sestru/brata. Vypočúť si nahrávku piesne a opakovať niektoré slová. (4 hodiny)

2. deň: Robím, robíš, robí

Čo robí ... ? Čo robíš? Kedy (on, ona, ono) ... (činnosť vykonáva) ... ? Vypočúť si nahrávku a opakovať niektoré slová.

3. deň: Kde som?

Ako sa máš? Ako sa má ... ? Vetný model Odkiaľ si (je)? Podstatné meno v genitíve v spojení s predložkou z/zo. Pospevovať si známu pieseň z nahrávky. (4 hodiny)

4. deň: Aké sú veci?

Čo je to? Aký, -á, -é je? Odpoveď: To je papier. Papier je biely. Opis predmetov. Pospevovať si pieseň. (5hodín)

5. deň: Svet okolo mňa

Zhrnutie: pozdravy, frázy, pomenovanie predmetov, osôb, určenie ich činnosti, určiť, kedy a kde činnosť vykonávajú, určiť aké sú osoby, predmety. Učiť sa pieseň. (4 hodiny)

Triednická hodina: Deň, činnosť a zameranie podľa rozhodnutia učiteľa. (1 hod.). Každý deň učiteľ so žiakmi precvičuje úlohy z predošlého dňa.

Hádanka: Každý žiak si vyberie nejakú vec, ktorá sa nachádza v triede, a opíše ju. Ostatní majú uhádnuť/zistiť, o ktorý predmet ide.

Alebo: Žiak, ktorý si vybral konkrétnu vec alebo osobu, myslí na ňu, a odpovedá slovami „ÁNO/NIE“. Ostatní si pripraví otázky, ako: Je to veľké/malé, biele/čierne, hore/dole...? Spieva? Číta? Hrá sa? Je to dievča? A pod.

Poznámka: Učiteľ si pripraví kartičky so slovnou zásobou, ktorú sprevádza obrázok, aby ju žiaci vo svojich otázkach mohli použiť/pochopiť. Spoločne si precvičia jej výslovnosť pred začatím aktivity.

Zhrnutie:

- Podstatné mená: pomenovanie rodinných príslušníkov, pomenovanie predmetov vo svojom okolí. Podstatné meno v genitíve s predložkou z/zo.
- Prídavné mená: farby, vyjadrenie akosti: dobrý, zlý, vysoký, nízky, mladý, starý.
- Zámená: osobné základné (ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony) a osobné prívlastňovacie (môj, -a, -e, tvoj, -a, -e, náš, -a, -e, váš, -a, -e).
- Základné číslovky do desať.
- Príslovky: miesta „Kde?“ (doma, dole, hore, vpravo, vľavo, vpredu, vzadu), „Kedy?“ (včera, dnes, teraz, zajtra, ráno, doobeda, poobede, večer).
- Slovesá: oznamovací spôsob, prítomný čas. Slovesá: je, bol, -a, -o, bude.
- Predložka: genitív „z/zo“.
- Častice: hodnotiace.

Situačné hry: modelové situácie z rodinného prostredia (ranné vstávanie, spoločenské hry, pri televízii, rozhovory).

2.1.3 Osobná hygiena

Tretí týždeň utvrdzovanie vetného modelu Čo robíš? Odpoveď v 1. osobe jednotného čísla v prítomnom čase. Reagovanie na známe pokyny. Opakovanie známych vetných modelov v 2. osobe jednotného čísla v prítomnom čase. Vetný model Čo robíš? Čo robíte? Tvorenie jednoduchých viet, rozvíjanie podstatného mena prívlastkom (prídavné meno). Naučiť sa počítať do dvadsať.

1. deň: Hygiena tela

Čo je to? V súvislosti s témou. Odpoveď: To je mydlo, uterák, kefka, pasta. Prosím si mydlo. Modrý uterák je v kúpeľni. Aký, -á, -é si? Aký, -á, -é som? Aký, -á, -é je? Odpoveď: Som čistý. Som umytý. Som pekný. Učiť sa známu pieseň. (4 hodiny)

2. deň: Hygiena tela

Čo robíš? Čo robí ... ? Odpoveď: Umývam si ruky, tvár, zuby ... . Sprchujem sa. Môj otec sa umýva. Tvoja sestra sa kúpe. Moja sestra sa nekúpe, môj brat sa kúpe. Utvrdzovať melódiu a text piesne. (5 hodín)

3. deň: Počítam, počítaš, počíta

Naučiť sa počítať do dvadsať. Vypočít si rečnôvanky, v ktorých sa vyskytujú čísla. Vetný model Koľko máš rokov? Koľko máš prstov? Opakovať vetné modely v súvislosti s prebratými témami: pozdravy a frázy, rodina, osobná hygiena. Zápor slovesa „mať“: Máš brata/sestru? Nie, nemám brata/sestru. Utvrdzovať melódiu a text známej piesne. (4 hodiny)

4. deň: **Aký som?**

Rozšírenie slovnej zásoby v súvislosti s ľudským telom: tvár, ústa, zuby, nos, ucho/uši, vlasy, krk, telo, ruka/ruky, noha/nohy, prst/prsty. Použiť číslovky. Dramatizácia rozprávky. (5 hodín)

5. deň: **Ja a môj svet**

Reagovanie na známe pokyny. Tvorenie jednoduchých viet. Tvorenie minidiálov. Zaspievať pieseň. Vypočuť si nové nahrávky slovenských piesní. (4 hodiny)

Kultúrne obohatenie: Žiaci si prinesú na hodinu, ak je to možné, nahrávku obľúbenej piesne, melódie. Resp. učiteľ môže nájsť na internete piesne z viacerých kultúr, pustiť ich na hodine. Všetci si ju/ich spoločne vypočujú. Kto chce, povie, ktorá pieseň/melódia sa mu páčila a prečo.

Triednická hodina: Deň, činnosť a zameranie podľa rozhodnutia učiteľa. (1 hod.). Každý deň učiteľ so žiakmi precvičuje úlohy z predošlého dňa.

Zhrnutie:

- Podstatné mená: pomenovanie základných častí ľudského tela, vymenovanie predmetov súvisiacich s hygienou.
- Prídavné mená: opakovanie známych prídavných mien.
- Zámená: opakovanie známych osobných prívlastňovacích zámen.
- Číslovky: naučiť sa počítať do dvadsať. Poznať číslovky „sto, tisíc, milión“.
- Príslovky: opakovanie známych prísloviak.
- Slovesá v oznamovacom spôsobe prítomného času.
- Častice: častica „ne-“ v spojení s prídavným menom a so slovesom.

Situačné hry: dramatizácia rozprávok, rozprávanie podľa obrázkov, z filmového záznamu.

2.1.4 Obliekanie, šatstvo

Štvrtý týždeň pomenovanie priamej osoby či predmetu a rozvíjanie prívlastkom. Vetný model Aké šaty (nohavice, košeľu ...) má Eva? Aktivizácia prídavných mien (zhodný prívlastok). Tvorenie jednoduchých viet s dôrazom na zhodu podstatného a prídavného mena. Vetný model Aký je...? Aká je...? Aké je...? Aké má oči? a pod. Používanie základných čísloviek do dvadsať.

1. deň: **Odev**

Konverzácia ako prvý týždeň, rozvoj novej slovnej zásoby. Čo je to? Aký, -á, -é je ... ? Tvoja sukňa je zelená? Áno, moja sukňa je zelená. Nie, moja sukňa nie je zelená, moja sukňa je červená. Zaspievať si. (4 hodiny)

2. deň: **Môj odev**

Upevňovanie prívlastku ako zhoda s podstatným menom. Aká je sukňa? Aké šaty má Eva? Eva má pekné (modré) šaty. Aké vlasy má bábika? Bábika má čierne vlasy. Akú farbu má auto? Auto má červenú farbu. Zaspievať si. (5 hodín)

3. deň: **Obchod**

Konverzácia v obchode. Naučiť sa správne komunikovať. Vetný model Čo je to? Koľko to stojí? Utvrdenie základov spoločenského správania: Prosím si ... . Rád/rada počkám. Nech sa páči! Koľko to stojí? Áno, prosím si tento ... . Nie,

neprosím si túto ... . Ďakujem, neprosím si. Dovidenia. (Vystriedajú sa všetky deti.)
Vypočúť si známe nahrávky slovenských piesní. Zaspievať si. (4 hodiny)

4. deň: **Moje okolie**

Pomenovanie predmetov a ich vlastností podľa obrázkov. Pomenovanie osôb, ich vlastností a činnosť podľa obrázkov. Vypočúť si známe piesne. Zaspievať si. (5 hodín)

5. deň: **Moje okolie**

Tvorenie minidiológov. Precvičovanie známych vetných modelov s využitím slovnej zásoby z predchádzajúcich tematických celkov. Spoločne si zaspievať. (4 hodiny)

Triednická hodina: Deň, činnosť a zameranie podľa rozhodnutia učiteľa. (1 hod.). Každý deň učiteľ so žiakmi precvičuje úlohy z predošlého dňa.

Zhrnutie:

- Podstatné mená: pomenovanie časti odevu a obuvi v základnom tvare.
- Prídavné mená: ako zhodný prívlastok.
- Zámená: ako zhodný prívlastok.
- Číslovky opakovať do dvadsať.
- Príslovky: opakovať z predchádzajúcich tematických celkov.
- Slovesá: oznamovací spôsob prítomný čas.
- Neohybné slovné druhy: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.

Situačné hry: konverzácia v obchode, rozprávanie podľa obrázkov. Rozprávanie z videozáznamu.

2.1.5 Škola

Piaty týždeň poznanie a pomenovanie prostredia školy. Opakovanie vetných modelov Kto je to? Čo je to? Podnecovanie hovorovej aktivity žiakov. Tvorenie jednoduchých viet v oznamovacom spôsobe v súvislosti so školou. Používanie číslovky 1 - 4 v spojení s podstatným menom v mužskom neživotnom, ženskom a strednom rode. Sloveso byť v 3. osobe jednotného čísla „je“ a v 3. osobe množného čísla „sú“. Vetný model Koho (hľadáš, čakáš...? Čo (hľadáš, si prosíš...? Koho/čo...? Kedy? Tvorenie viet s viacnásobným vetným členom. Tvorenie viet s dôrazom na zhodu podstatného mena a zámena (zhodný prívlastok). Zámená v akuzatívne môj/môjho/moju/moje, tvoj/tvojho/tvoju/tvoje, náš/nášho/našu/naše, váš/vášho/vašu/vaše. Ukazovacie zámená „ten, tá, to.“ Opis školy, triedy, vyučovacích predmetov, vyučovacích pomôcok. Naučiť sa dni v týždni.

1. deň: **Kto a čo je to?**

Opakovanie vetných modelov Kto je to? Čo je to? Rozvoj slovnej zásoby z prostredia školy. Opakovanie čísloviek (1 - 4). To je jeden zošit (jedna ceruza, jedno pero). To sú dva zošity (dve ceruzy/perá). Prosím si tri zošity (tri ceruzy, tri perá). Vidím štyri zošity (štyri ceruzy, štyri perá). Zopakovať si pieseň, ktorú sa spoločne učili. (4 hodiny)

2. deň: **Robím, robíš, robíme?**

Tvorenie jednoduchých viet v oznamovacom spôsobe v súvislosti so školou. Vetný model Koho hľadáš? Koho čakáš? Čo robíš? Čo si prosíš? Vidiš otca i matku? Má sestra kamarátku? Čo potrebuješ? - podstatné meno v akuzatívne. Napríklad: Hľadáť

pána učiteľa. Čakám brata. Čítam knihu. Prosím si pero a ceruzu. Áno, vidím otca i matku. Áno, sestra má kamarátku. Nie, sestra nemá kamarátku, sestra má kamaráta. Potrebujem zošit, pero i ceruzu. Zaspievať si. (5 hodín)

3. deň: **Kde som?**

Naučiť sa dni v týždni. Vetný model Kedy? Opakovanie prísloviak času. Kedy je vyučovanie? Vyučovanie je v pondelok. Kedy máme voľno? Voľno máme v sobotu a v nedeľu. Kedy raňajkuješ? Raňajkujem ráno. Kedy sa učíte? Učíme sa doobeda. Kedy oddychuješ? Oddychujem poobede. Kedy pozeráš televízor? Televízor pozerám večer. Odpovedať na otázku Čo vidíš? s rôznymi obmenami. Používať viacnásobný vetný člen. Vidím pekný obraz. Vidím školu. Vidím modré auto. Vidím sestru, brata, otca i matku. Vidím knihu, zošit a pero. Zaspievať si. (4 hodiny)

4. deň: **Svet okolo mňa?**

Tvorenie jednoduchých viet s dôrazom na zhodu podstatného mena a zámena (zhodný prívlastok) v akuzatívne. Vetný model Koho/čo vidíš, pozdravíš, predstavíš... ? Koho máš rád/rada?

môj/tvoj/náš/váš ... môjho/tvojho/nášho/vášho... moju/tvoju/našu vašu...
moje/tvoje/naše/vaše... ukazovacie zámeno „ten, tá, to, tento, táto, toto“.

Tvoriť minidialogy. Napríklad:

- Poznáš môjho otca?
- Nie, nepoznám. Kto je ten muž a tá žena?
- To je môj otec a moja mama. (5 hodín)

5. deň: **Škola**

Opis triedy, opis školy, pomenovanie učebných pomôcok. Opakovanie ukazovacích zámen. Hra na školu. Precvičovať známu pieseň alebo piesne. (4 hod.)

Triednická hodina: Deň, činnosť a zameranie podľa rozhodnutia učiteľa. (1 hod.). Každý deň učiteľ so žiakmi precvičuje úlohy z predošlého dňa.

Úloha: Žiaci majú v priebehu 5 minút napísať čo najviac slov, ktoré označujú predmety nachádzajúce sa v škole/triede. Svoj zoznam prečítajú nahlas. Porovnajú, kto si na čo spomenul. Kto má najviac slov, získa odmenu, napr. nálepku, drobnú pozornosť.

Zhrnutie:

- Podstatné mená: pomenovanie predmetov v súvislosti so školou, rodinní príslušníci - nominatív, akuzatív. Dni v týždni v základnom tvare a v akuzatívne v spojení s predložkou „v“ ako odpoveď na otázku Kedy?
- Prídavné mená: opakovanie z predošlých tematických celkov - zhodný prívlastok s podstatným menom.
- Zámená: známe osobné prívlastňovacie zámená v nominatívne a v akuzatívne. Ukazovacie zámená „ten, tá, to, tento, táto, toto“.
- Číslovky 1 - 4 v spojení s podstatným menom v mužskom, ženskom a strednom rode.
- Príslovky: opakovanie prísloviak času.
- Slovesá: oznamovací spôsob, prítomný čas. Sloveso byť - 3. os. jed. a množ. čísla.
- Spojky: priradovacie spojky „a, i“ - viacnásobný vetný člen.
- Predložky: predložka „v“ v lokáli (v pondelok - v nedeľu).

Situačné hry: dramatizácia príbehov zo školského prostredia podľa filmovej predlohy.

2.1.6 Volný čas a záľuby

Šiesty týždeň opakovanie vetného modelov Kto je to? Čo je to? Tvorenie jednoduchých viet s dôrazom na zhodu podstatného mena a číslovky (zhodný prívlastok). Účelné využívanie voľného času (knihy, šport, hudba, televízia, video, záľuby, počítače a pod.). Tvorenie jednoduchých viet v oznamovacom i rozkazovacom spôsobe v súvislosti so záľubami a voľným časom. Použitie vetného modelu Aký/aká/aké je...? Ako odpoveď využiť stupňovanie prídavných mien (silný, silnejší, najsilnejší., drahý, drahší, najdrahší). Naučiť sa ročné obdobia.

1. deň **Kto a čo to je?**

Opakovanie vetných modelov Kto je to? Čo je to? Tvorenie jednoduchých viet s dôrazom na zhodu podstatného mena a číslovky (1 - 4). Počúvanie nahrávok. Precvičovanie piesne. Počúvanie básničiek, rečňovaniek. (4 hodiny)

2. deň: **Kde som?**

Tvorenie jednoduchých viet v oznamovacom i rozkazovacom spôsobe v súvislosti so záľubami a voľným časom. Napríklad: Eva a Mária sú moje kamarátky. V sobotu si zahráme divadlo. Zahrajme sa! Pozri sa! Sadni si! Nestoj! Nespi! Prosím, zavri dvere! V nedeľu hrajú zaujímavý film. V klubovni sa hráme hry. V knižnici čítame nové knihy. Zo známej slovnej zásoby utvoriť príbeh. Porozprávať príbeh podľa obrázka. Precvičovanie piesne. Návrik detských spoločenských hier. (5 hodín)

3. deň: **Svet okolo mňa?**

Použiť model Aký? Aká? Aké? Využiť stupňovanie prídavných mien. Ten muž je silný. Áno, a ten je silnejší. Môj otec je najsilnejší. Aký drahý televízor! Ten je drahší. Vidím najdrahší televízor. Nedeľa je môj pekný deň. Sobota je krajší deň. Najkrajší deň je voľný deň. Detské spoločenské hry. (4 hodiny)

4. deň: **Svet okolo nás?**

Naučiť sa ročné obdobia. Rozprávať o ročných obdobiach podľa obrázka. Tvorit' jednoduché vety a súvetia. (5 hodín)

5. deň: **Svet okolo nás?**

Precvičovanie slovnej zásoby, slovných spojení a gramatických javov, ktoré sa počas šiestich týždňov deti naučili. Precvičovanie piesní, básničiek a rečňovaniek. (4 hodiny)

Triednická hodina: Deň, činnosť a zameranie podľa rozhodnutia učiteľa. (1 hod.). Každý deň učiteľ so žiakmi precvičuje úlohy z predošlého dňa.

Zhrnutie:

- Podstatné mená: v nominatíve a v akuzatíve bez predložky.
- Prídavné mená: stupňovanie,
- Zámená: opakovanie osobných prívlastňovacích zámen.
- Číslovky: 1 - 4 v zhode s podstatným menom.
- Slovesá: oznamovací a rozkazovací spôsob.
- Príslovky: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.
- Predložky: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.
- Spojky: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.
- Častice: hodnotiace a častica „ne-“ v spojení s prídavným menom a so slovesom.

Situačné hry: rozprávanie príbehu podľa ukážky, filmovej predlohy. Scény, dramatizácie, aktualizačné hry.

2.1.7 Spoločenský život - stravovanie

Siedmy týždeň zamerať sa na správanie v jedálni, v reštaurácii, v obchode. Aktivizácia slovnnej zásoby. Používanie nových vetných modelov Kde si bol/-a/-o? Kde si? Kde budeš? Čo si robil/-a/-o? Čo robíš? Čo budeš robiť? Učiť sa použiť oznamovací spôsob slovíes v minulom, prítomnom a budúcom čase, používanie slovesa „ísť“. Správne používanie predložky „po“ v akuzatíve (Idem po mlieko, po chlieb...), predložky „na“ v akuzatíve

(Idem na večeru, na polievku...). Používanie predložiek „na, po, pri v/vo, o“ v lokáli (Pôjdem po obede. Sedím pri kamarátovi. Otec je ešte v jedálni. Sedeli sme vo vlaku. Videli sme film o Tokiu.) Kedy hovoríme „TY“? Kedy hovoríme „VY“? Čo znamená v spoločenskom styku potykať si?

1. deň: Robím, robil, bude robiť

Nové vetné modely (oznamovací spôsob, prítomný, minulý a budúci čas slovíes) Kde si bol, -a, -o? Kde si? Kde budeš? Využiť slovnú zásobu z predchádzajúcich tematických celkov. Básničky a piesne. (4 hodiny)

2. deň: Robím, robil, bude robiť

Nové vetné modely (oznamovací spôsob, prítomný, minulý, budúci čas slovíes) Čo si robil, -a, -o? Čo robíš? Čo budeš robiť? Slovná zásoba z predchádzajúcich tematických celkov. Zaspievajte si! (5 hodín)

3. deň: Idem, ide, idú

Vetné modely Čo piješ (ješ)/-me /-te? Naučiť sa pýtať si stravu v jedálni: Prosím si ... . Ďakujem, neprosím si. Naučiť sa sloveso ísť v prítomnom a budúcom čase. (idem/ ideš/ ide/ ideme/ idete/ idú, pôjdem/ pôjdeš/ pôjde/ pôjdeme/ pôjdete/ pôjdu). Piesne podľa vlastného výberu. (4 hodiny)

4. deň: Svet okolo mňa

V obchode, v jedálni - správne používanie predložiek v akuzatíve „po, na“. Idem do obchodu po mlieko/po chlieb/ po pečivo. Idem do kuchyne po šálku/po vodu. Idem na polievku. Idem na mäso a ryžu. Idem na obed. Zaspievať si, zatancovať si. (5 hodín)

5. deň: Svet okolo nás

Používanie predložiek v lokáli „na, po, pri, v/vo, o“. Napríklad: Na stole leží chlieb, maslo a džem. Prechádzam sa po parku. Mária sedí pri kamarátke. V júli je teplo. Vo februári je zima. Hovorili o zaujímavom filme. Ako správne vykať. Kedy možno tykať. Čo si kúpil v obchode? Čo ste obedovali v reštaurácii? Zaspievať si, zatancovať si. (4 hodiny)

Triednická hodina: Deň, činnosť a zameranie podľa rozhodnutia učiteľa. (1 hod.). Každý deň učiteľ so žiakmi precvičuje úlohy z predošlého dňa.

Zhrnutie:

- Podstatné mená: v akuzatíve po predložkách „po, na“, v lokáli po predložkách „na, po, pri, v/vo, o“.
- Prídavné mená: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.

- Zámená: osobné zámená „ja, ty, vy.“ Opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.
- Číslovky: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.
- Slovesá: oznamovací spôsob v minulom, prítomnom a budúcom čase. Sloveso „ísť“.
- Príslovky: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.
- Predložky: v akuzatíve „po, na“, v lokáli „na, po, pri, v/vo, o“.
- Spojky: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.

Situačné hry: dramatizácia v obchode, v reštaurácii, v jedálni. Scénky zamerané na základy spoločenského styku.

2.1.8 Orientácia v meste

Ôsmy týždeň aktivizácia slovnej zásoby. Orientácia v meste, na ulici. Konverzácia, tvorenie jednoduchých viet. Vetný model Kde je .....? Ako sa dostanem k ..., do ..., na ...? Kde je / sedí / leží / stojí / sa nachádza? Kde chodí / behá / cestuje / ide? Kam (ide ...)? Kde (je ...)? Odkiaľ / Skade (prichádza ...)? Poznať Bratislavu, hlavné mesto Slovenska. Naučiť sa ako používať inštrumentál po predložkách „s/so“, keď sa pýtame S kým? Ako používať inštrumentál po predložkách „nad, pod, pred, za, medzi“, keď sa pýtame Kde?

1. deň: **Kde som?**

Aktivizácia slovnej zásoby. Orientácia v meste, na ulici. Čo vidíme na obrázku? Vetný model Kde som? Kde sme? Kam ideme? Na ktorej ulici sme? Kde bývame? Kde je... ? Ako sa dostanem k ..., do ... ? Kde je otec? Otec je v meste. Ako sa dostanem k obchodu? Ako sa dostanem ku škole? Ako sa dostanem do školskej jedálne? Ako sa dostanem na námestie? Zaspievať si, zatancovať si, zahrať sa. (4 hodiny)

2. deň: **Kde ideš?**

Konverzácia, tvorenie jednoduchých viet. Vetný model Kde je/sedí/leží/stojí/sa nachádza? Kde chodí/uteká/behá/cestuje/ide? Kam ide/beží//cestuje? Kde je/sa nachádza? Odkiaľ/skade prichádza? Kde je park? (na námestí) Kde sú žiaci? (v parku) Kde leží škola? (pri jazere) Kde stojí hotel? (pri pošte) Kde ste cestovali v auguste? (Cestovali sme po Slovensku.) Kde behajú chlapci? (Chlapci behajú po lese.) Kde ide matka? Matka ide do obchodu. Odkiaľ/skade prichádza? Prichádza zo stanice. Zaspievať si, zatancovať si, zahrať sa. (5 hodín)

3. deň: **Robím, robil, robíš?**

Konverzácia. Vetný model Čo si urobil? (včera) Čo robíš? (dnes/teraz) Čo budeš robiť? (zajtra) Písal som list. Prechádzam sa. Budem tancovať. Vetný model S kým? Podstatné meno v inštrumentáli s predložkou „s/so“. Hovorím s otcom. Telefonujem s priateľom. Hrám sa so sestrou. (Spev, tanec, scénky, hry.) (4 hodiny)

4. deň: **Učím sa po slovensky**

Vetný model Kde? Predložky „nad, pod, pred, za, medzi“. Aktivizácia slovnej zásoby. (5 hodín)

5. deň: **Učíme sa po slovensky**

Aktivizácia slovnej zásoby. Dramatizácia rozprávok. (Spev, tanec, hry.) (4 hodiny)

Triednická hodina: Deň, činnosť a zameranie podľa rozhodnutia učiteľa. (1 hod.). Každý deň učiteľ so žiakmi precvičuje úlohy z predošlého dňa.

Zhrnutie:

- Podstatné mená: datív (k/ku), inštrumentál (s/so).
- Prídavné mená: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.
- Zámená: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.
- Číslovky: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.
- Slovesá: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.
- Príslovky: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.
- Predložky: v datíve „k/ku“, v inštrumentáli „s/so, nad, pod, pred, za, medzi“.
- Spojky: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.
- Častice: opakovanie z predchádzajúcich tematických celkov.

Situačné hry: scény. Rozprávanie podľa názornej ilustračnej alebo audiovizuálnej predlohy.

VI. Príklad prípravy na vyučovaciu hodinu

Spracovala:	Miriám Čuntalová
Škola:	.....
Ročník:	.....
Počet žiakov v triede:	.....
Vzdelávacia oblasť:	Človek a hodnoty
Predmet:	Slovenský jazyk
Obsah učiva:	Slovná zásoba zameraná na záľuby – neverbálna i verbálna komunikácia
Medzipredmetové vzťahy:	Slovenský jazyk, náuka o spoločnosti, dejepis, výtvarná výchova, (hudobná výchova)

Ciele hodiny:

- Posilňovať porozumenie medzi deťmi v triede a vzájomné rešpektovanie sa.
- Prijat' skutočnosť, že ľudia sú rôzni, pochádzame z rôznych kultúr, máme rôzne záľuby a je to prirodzené.
- Zúčastniť sa spoločného kreslenia v skupinách, kedy nie je dovolená verbálna komunikácia.

Obsahový štandard:

Aktivita: DETI SVETA

Úloha: Vytvorenie kresby, ktorá ma charakterizuje.

Slovná zásoba: ustálené slovesné väzby/konštrukcie, tvary prídavných mien v ženskom a mužskom rode. Farby. (Napri.: Mám rád... , Nemám rád..., Rád cestujem, čítam..., Rád sa hrám. Som veľký, malý..., Mám modré/hnedé/dlhé ... oči/vlasy. Mám brata/sestru/kamaráta/zvieratko...

Fonetika novej slovnéj zásoby, opakovanie po učiteľovi alebo formou piesne...

Výkonový štandard:

Úloha: Vyjadriť kresbou to, aký som, čo mám rád. Nájsť spolužiakov s rovnakými symbolmi. Schopnosť vnímať rozdiely (vlasy, oblečenie, oči, farba pleti) pozitívne, ako obohatenie.

Schopnosť vyjadriť sa samostatne, pokiaľ ide už o naučenú slovnú zásobu, ale i za pomoci kartičiek, na ktorých majú žiaci napísanú novú slovnú zásobu/ustálené slovné spojenia (pripraví učiteľ/pred začatím aktivity precvičí so žiakmi výslovnosť.)

Zafixovanie novej slovnej zásoby a jej správnej výslovnosti.

Použité metódy/formy práce:

Rozprávanie, diskusia. Metóda otázok a odpovedí. Práca s farbami/ceruzkami. Skupinová práca. Učebnica/cvičenia.

Príprava: Fotografie detí z celého sveta, kartičky, farby/ceruzky, zásobník slov.

Spôsob hodnotenia učiteľom:

Hodnotová reflexia. Porozumenie a interiorizácia poznaných, precvičených hodnôt a noriem. Udelenie slovnej pochvaly, odmeny vo forme nálepiek, pečiatky, drobnej pozornosti...

Hodnotenie sa žiakmi navzájom:

Deti sa v spoločnom rozhovore vzájomne obohacujú, oceňujú. Každý žiak povie/ukáže, ktorá kresba a odpoveď sa mu páčili najviac a pokúsi sa povedať prečo.

3. Metódy, formy a prostriedky výchovno-vzdelávacej práce v rámci jazykovej prípravy

Existuje viac metód vyučovania cudzieho jazyka, napr. gramaticko-prekladová, priama, konfrontačná, audioorálna metóda, imitačná. Požiadavka každodenného zaradenia aktívneho učenia - osvojovania si rečových zručností vyhovuje priama audioorálna metóda bez zbytočného premostenia materinského jazyka. Asociačné spoje sa majú tvoriť priamo, bez prekladovej okľuky medzi slovom a ním označovanou realitou, teda medzi príslušným významom a slovom. Žiaci v jazykovom kurze sa učia tak, že si celé poznávanie neuvedomujú, učenie sa deje intuitívne, aj jazyk si osvojujú bez chápania gramatických a lexikálnych pravidiel prostredníctvom hravých zamestnaní.

K rozvoju rečovej aktivity žiakov prispieva:

- pozitívna motivácia, ktorou je osobnosť učiteľa, jeho vzťah k žiakom,
- rezultatívnosť vyučovania (prežívanie úspechu zo strany žiakov),
- odborné organizovanie zamestnaní (usmerňovaná hra, hravá činnosť),
- zaujímavý obsah,
- aktivita žiakov.

Učenie je intuitívne, prebieha na základe počúvania príslušných rečových prvkov, ktoré majú perspektívne zabezpečiť spontánnu hovorovú aktivitu. Východiskom osvojenia si cudzieho jazyka musí byť počúvanie a hovorenie, čo sa realizuje imitačnou metódou.

Špecifickosť obsahu jazykovej prípravy určuje, že najfrekventovanejšími metódami sú slovné metódy doplnené názornými a praktickými metódami. Dieťa nemožno naučiť rozprávať iným spôsobom, ako umožniť mu, aby predovšetkým čo najviac samo komunikovalo, aby počúvalo reč iných a napodobňovalo ju. Osvojenie si elementárnych základov slovenského jazyka nemožno uskutočňovať len mechanickým memorovaním a opakovaním textu, t.j. bez porozumenia obsahu. Aj keď obsahom jazykovej prípravy sú názvy predmetov, osôb, javov a dejov, ktoré bežne pomenúvajú vo svojom materinskom jazyku, nie je možné ho sprostredkovať bez názornej ukážky vecí, ktorých názvy si osvojujú. Učiteľ si môže vypomôcť aj opisom predmetu, oprieť sa o praktickú skúsenosť žiakov, o ich predstavy, fantáziu a zážitky. Okrem správneho výberu metód na základe konkrétneho obsahu a ich optimálneho metodického postupu je dôležité, aby všetky metódy jazykovej prípravy mali emocionálny náboj, aby boli pútavé a zaujímavé. Každá metóda, ktorú učiteľ použije, má mať hravý charakter, alebo to má byť hra. Musí to byť taký spôsob, ktorý bude pre žiaka príťažlivý obsahom a formou, pri ktorom môže byť žiak aktívny. Cieľom hry je rozvoj pamäti rečových zručností, logického myslenia

3.1 Metódy na posilnenie výchovno-vzdelávacieho procesu:

Pri príprave vyučovacích hodín učiteľ sa sústreďuje najmä na sledovanie pokroku v rozvoji rečových zručností, ktoré sú nadradené čiastkovým výsledkom a osvojovaniu jednotlivých jazykových prostriedkov. Hodnotí predovšetkým schopnosť žiakov riešiť konkrétne komunikatívne úlohy. Oceňuje hlavne záujem o vyučovací proces, splnenie komunikatívneho zámeru a kreativitu žiakov.

Na posilnenie výchovno-vzdelávacieho procesu sú k dispozícii rôzne metódy hodnotenia, ktoré rozvíjajú osobnosť, pamätajú na tvorivosť, sebareguláciu, rešpektujú individuálne odlišnosti každého jednotlivca. Učiteľ nebude využívať metódy tradičného hodnotenia, kde sa posudzuje výkon podľa jednotne stanovenej normy. Učiteľ pozoruje žiakov, pozoruje ich vzájomný kontakt, sleduje ich v aktívnej činnosti, s kým vytvárajú priateľstvá, skupiny, kto je v skupine iniciátorom, aký majú v skupine vzájomný kontakt, aký je obsah zamerania danej skupiny.

Učiteľ sa v prvom rade zameriava na pozitívne hodnotenie, v ktorom vychádza z kladov a predností žiaka. Povzbudivým spôsobom a prejavom dôvery pochwáli úspech žiaka. Na negatívne javy reaguje pokojným poukázaním na ich dôsledky. Očakávanie úspechu alebo aspoň nádej na kladné hodnotenie je jednou z podmienok vzniku záujmu a motivácie k činnosti. Učiteľ má pozitívne hodnotiť a oceňovať to, na čo sa vo svojom výchovno-vzdelávacom procese zameriaval (tvorivosť, originalita, samostatnosť, spolupráca). Pozitívne zameranie hodnotenia treba chápať ako schopnosť učiteľa odhaliť u žiaka to, čo možno pochváliť, v čom povzbudiť, dať mu tak príležitosť prežiť pocit radosti z úspechu a procesu učenia.

V hodnotení je potrebný individuálny prístup. To znamená, posudzovať výkony žiaka podľa jeho vlastných možností a schopností. Činnosť žiaka hodnotiť vzhľadom na to, ako je snaživý, ako využíva svoje potenciality. To predpokladá nezohľadňovať len výsledok činnosti, ale aj spôsob, akým dospel k záveru, ako dokázal prekonať sám seba.

I napriek tomu, že učiteľ dáva dôraz na individualitu žiaka, dôležitá je i komplexnosť, ktorá spočíva v celostnom rozvoji osobnosti žiaka. Venovať pozornosť nielen intelektuálnym schopnostiam, manuálnym zručnostiam, tvorivosti a samostatnosti, ale aj schopnosti nadobudnúť poznatky, postoje, rozvíjať kognitívnu, emocionálnu, sociálnu a mravnú stránku žiakovej osobnosti.

Pri hodnotení učiteľ kladie dôraz na sústavnosť a variabilnosť hodnotenia, čo znamená stále používanie najrôznejších hodnotiacich postupov. Učiteľ by mal využívať viaceré verbálne i neverbálne formy hodnotenia. Cieľom nie je nahradiť päť známkových symbolov za päť ustálených slovných spojení. Prostredníctvom čo najširšej škály rôznych slovných vyjadrení by mal špecifikovať rozsah vedomostí a zručností jednotlivých žiakov, ako aj pokrok v učení, nárast výkonnosti, individualizovať a diferencovať výpovede o žiakoch s vystihnúť individuálnych zvláštností, označiť príčiny neúspechu a ponúknuť perspektívu riešenia.

Slovným hodnotením v spojení s prvkami neverbálnej komunikácie (úsmev, pohľadanie, pozitívny telesný kontakt, radosť, nadšenie a pod.) predovšetkým vyjadruje uznanie, povzbudenie, podporu, zbavuje strachu a trémy, dodáva istotu, motivuje do učenia, zlepšuje vzťahy medzi učiteľom a žiakom, ale i žiakmi navzájom. Aj slovným hodnotením možno

ubližovať. Preto platí zásada: vyvarovať sa odsudzovaniu, nepoužívať iróniu, sarkazmus, posmech, neponižovať, nedevalvovať osobnosť.

Na posilnenie vzdelávacích výkonov žiakov učiteľ dodržiava tieto zásady súvisiace s hodnotením:

- hodnotí každý výkon žiaka,
- hodnotí verbálne aktivity,
- hodnotí podľa miery výkonu, podľa kvality práce, myslenia, prístupu a motivácie prejavu sa,
- využíva variabilnosť hodnotenia, vyvaruje sa stereotypu (využíva materiálne odmeny, odmeny pomocou privilégií, sociálne odmeny - pozornosť, potlesk, podanie ruky, symbolické odmeny, neverbálne odmeny - úsmev, pohladenie, aktivizujúce spôsoby, vyjadrením dôvery, povzbudením žiakov a pod.),
- pri negatívnom výkone žiaka pokojne poukáže na ich dôsledky, nepoužíva iróniu, sarkazmus, výsmech, využíva sebahodnotenie žiaka, všíma si ako vníma a prežíva učiteľovo hodnotenie a aký postoj zaujíma k jeho hodnoteniu,
- oboznámi sa s postojom žiaka voči úspechu či neúspechu, vhodným objasnením, vysvetlením a presvedčovaním sa usiluje o zmenu nefunkčných príčin na príčiny funkčné,
- využíva neverbálnu komunikáciu, gestá, dotyky, úsmev a podobne.

3.2 Dialóg (otázky a odpovede), nácvik nových modelov

Na rozvoj jednoduchého dialógu musí učiteľ cieľavedome rozvíjať slovnú zásobu žiakov a zároveň v rámci didaktických hier (manipuláciou predmetov, hračkami) oboznamuje žiakov s prvými vetnými modelmi Kto je to? Čo je to? Učiteľ najprv sám kladie otázku, aj si na ňu odpovie, až po viacnásobnom opakovaní povzbudzuje žiakov, aby na otázku tiež odpovedali (zatiaľ spoločne). Učiteľ pritom dáva jednoduché pokyny, napr. Povedz! Povedzte!, ktorým žiaci najprv nerozumejú. Po opakovaní pojmu, žiakom opäť spojí slovo s konkrétnym predmetom, žiakov požiada, aby si ho vizualizovali, predstavili a opäť pristúpili k verbálnemu opakovaniu. Pomocou gestikulácie a názornej ukážky postupne dosiahne, že žiaci pokyny pochopia a budú na ne správne reagovať. Pri nácviku každého vetného modelu využije učiteľ možnosti na jednoduchý dialóg zaradením otázok a odpovedí, súhlasu a záporu. Napríklad: Učiteľ položí otázku: „Je to Ivan?“ Odpoveď žiaka: „Áno, to je Ivan.“ alebo „Nie, to nie je Ivan, to je Peter.“ Iná situácia. Učiteľ položí otázku: „Je to lopta?“ Odpoveď žiaka: „Áno, to je lopta.“ alebo „Nie, to nie je lopta, to je auto.“ Ďalšia situácia. Učiteľ navodí dialóg: „Dobrý deň, Peter. Žiak odpovedá na pozdrav: „Dobrý deň, pán učiteľ.“ Podobne sa zoznamujú žiaci aj s ostatnými vetnými modelmi a učiteľ pomocou názorných pomôcok a zaujímavých činností podnecuje hovorovú aktivitu žiakov, pričom dostatočne zaraďuje hravé situácie, rečňovanky, básničky, piesne, hry a iné.

3.3 Aktualizačné hry

Hra je pre dieťa dôležitým prostriedkom na rozvoj pamäti, rečových zručností, logického myslenia, pozorovacích schopností, pričom dieťa využíva vlastnú fantáziu, vlastný tvorivý potenciál a schopnosť dokonale sa prispôbiť novým situáciám, ktoré hra ponúka.

Učiteľ si vyberá z nasledujúcich aktivizačných hier:

- a) Motorické manipulačné hravé činnosti, ktoré súvisia s pomenovaním prostredia, osôb, predmetov, sa realizujú vo všetkých tematických okruhoch.
- b) Pohybové kruhové hry sa uskutočňujú tancom, spevom, udávaním taktu tleskaním, klopaním, dupaním a pod. Charakter textov hier v kruhu vyhovuje najmä z hľadiska častého opakovania tých istých slov v sprievode určitej melódie. Napríklad melodická kruhová hra: (:Ty a ja, my dvaja, prechádzame sa.:) (:Prechádzame sa sa sa:) Ty a ja, my dvaja prechádzame sa. Každý žiak má možnosť uplatniť svoje poznatky aj individuálne v časti svojho sólového prejavu.
- c) Tvorivé (situačné) hry sú najnáročnejšou prácou učiteľa, pretože ich organizácia a usmerňovanie si vyžaduje jazykové, psychologické i pedagogické znalosti, ako i individuálne poznanie každého žiaka. Tieto hry rozvíjajú detskú aktivitu a fantáziu, preto sú vhodné pre žiakov v mladšom i staršom školskom veku.

Učiteľ organizuje situačné hry nasledovne:

- vytvorí prostredie, ktorým sleduje navodenie istej situácie (v jedálni, v obchode, na pošte a pod.),
  - pomocou vhodnej hry, napr. hudobno-pohybovej hry navodí situáciu (napr. s piesňou: Ide, ide vláčik... odcestujú do mesta nakupovať: „Prosím si lístok.“ „Nech sa páči.“ „Ďakujem.“),
  - učiteľ rozdelí úlohy (predavača a predavačky, sprievodcu a cestujúceho, učiteľa a žiaka, lekára a pacienta a pod.) a po príchode do obchodu, triedy, ordinácie sa opakuje základný dialóg (Dobrý deň! Čo si prosíš? Prosím si... Nech sa páči! Ďakujem. Dovidenia.),
  - učiteľ sústavne podnecuje hovorovú aktivitu žiakov a nabáda ich vyjadrovať sa v jednoduchých rozvitých vetách (napr. Prosím si veľkú červenú loptu. Môj otec a moja matka sú dobrí rodičia. Ruky si umývam novým mydlom.),
  - učiteľ dbá o to, aby sa čo najviac žiakov vystriedalo v hre a úlohách, aj sám sa zapája do hry.
- d) Didaktické hry umožňujú systematické precvičovanie názvov predmetov a jednoduchých vetných celkov. Podľa stanovených pravidiel sa v nich žiaci oboznamujú s názvami predmetov na obrázku, ktorý majú pred sebou. Systematickým rozvíjaním slovnej zásoby si rozvíjajú a upevňujú gramatické javy. Didaktická hra má istý zámer, ktorý je vyjadrený konkrétnou úlohou. Úlohy žiaci plnia v záujmovej činnosti, ktorá si vyžaduje, aby dodržiavali určité pravidlá. Na základe manipulácie s predmetmi sa v didaktických hrách spresňujú predstavy žiakov o predmetoch, aktivizuje sa ich slovná zásoba. Didaktické hry vyberá učiteľ podľa úrovne žiakov a podľa úloh, ktoré chce hrou plniť.

Na oboznámenie žiakov so slovenským jazykom sú vhodné didaktické hry, ktorých úlohou je:

- pomenúvať skutočné alebo zobrazené predmety (osoby), ich názov, vlastnosť, činnosť,

- vyberať predmety, obrázky podľa totožnosti, spolupatričnosti (oblečenie, hygienické potreby, jedlo, školské potreby, bytové zariadenie, dopravné prostriedky a pod.)
  - triediť predmety podľa vonkajších znakov - farba, druh, veľkosť, činnosť a pod.
  - sústrediť sa na činnosť, ktorú žiaci vykonávajú počas dňa, činnosť, ktorú vykonávajú ich rodičia, vychovávatelia.
- e) Dramatizované hry patria do skupiny tvorivých hier, ktoré si vyžadujú veľkú pozornosť a starostlivosť učiteľa. Sú cenným prostriedkom na rozvíjanie reči žiakov a na upevňovanie ich pamäti a rozširovanie ich fantázie. Žiaci sa naučia základné repliky rozprávok, neskôr reprodukovávajú reč hlavných postáv. Prevažnú časť rozprávky rozpráva učiteľ ako rozprávač, ale žiakom pomáha aj priamymi otázkami, na ktoré žiaci odpovedajú. Zážitok z dramatizácie je umocnený vhodne volenými pomôckami a doplnkami (maňušky, bábiky alebo oblečenie účinkujúcich). Riadenie dramatizovaných hier vyžaduje veľmi taktný prístup učiteľa. Musí vedieť včas vstúpiť do hry, prípadne pomôcť žiakom v organizovaní, resp. vystúpiť a zaradiť sa medzi divákov. Na dramatizáciu treba vybrať rozprávky, ktorými chceme upevňovať slovnú zásobu. Ak treba, učiteľ bez neporušenia kontextu deja a literárnej hodnoty diela upraví text podľa toho, aké slová upevňuje či precvičuje.
- f) Hry súvisiace s vizuálnym vnemom sú založené na pozorovaní žiaka a opakovaní názvu či predmetu, osoby, vlastnosti, alebo deja po učiteľovi. Učiteľ takéto pozorovanie riadi jednoduchými otázkami: Kto je to? Čo je to? Čo robí? Aký/aká/aké je? K dispozícii má konkrétne predmety alebo obrázky, ktoré majú nielen demonštračný význam, ale pomocou nich žiaci so záujmom triedia, hromadia pojmy, rozvíjajú svoju pozornosť, estetické cítenie.

Pri výbere hry si učiteľ musí pamätať, že hra sa musí naplniť konkrétnym obsahom, opierať sa o túžbu žiakov po sebauplatnení v činnosti a v rečovom prejave. Rozvoj rečových zručností vychádza z napodobňovania a z dobre organizovanej činnosti prechádza do jednoduchej manipulácie s osvojenou lexikou v rámci vetných modelov. Akýkoľvek nácvik rečových prvkov sa uskutočňuje analógiou, t. j. učiteľ v danej štruktúre obmieňa jej časti. Jednotlivé štruktúry sa v pestrej hravej činnosti obmieňajú, opakujú tak dlho, že sa stanú automatizovanými formami.

3.4 Počúvanie nahrávky a opis predmetu, osoby, javu:

Počúvaním a nácvikom básničiek, rečovaniiek, piesní, jednoduchých rozprávok a príbehov učiteľ vedie žiakov k vnímaniu rytmu slovenského jazyka. Neskôr touto cestou upevňuje slovnú zásobu žiakov, precvičuje výslovnosť niektorých slov či hlások, hláskových skupín. Na počúvanie volí rozprávky, ktoré poznajú aj v materinskom jazyku, ale i tak pri počúvaní využíva názorné pomôcky (maňušky, bábky, obrázky, film a pod.). Odporúčame rozprávky O veľkej repe (učebnica Slovenčina pre cudzincov, 6. lekcija, s.111), O Červenej čiapočke.

Opis predmetu alebo obrázka je náročnou metódou na myslenie žiakov a súvislé vyjadrovanie. Na začiatku žiaci pomenúvajú predmety len holou vetou, neskôr vetu rozvíjajú prívlastkom alebo miesto pomocného slovesa byť a mať používajú činnostné slovesá.

4. Výchovno-vzdelávacie pomôcky:

V súvislosti s jazykovou prípravou treba upozorniť na dôležitosť premyslených a cieľavedome využívaných výchovno-vzdelávacích pomôcok, ktoré majú významnú funkciu a sú organickou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Pomôcky sa majú voliť tak, aby pri jazykovej príprave mohli plniť tieto funkcie:

- didaktickú (optimalizujú poznávanie žiakov a osvojovanie reči, ich používaním si žiaci osvojujú reč efektívnejšie a ľahšie),
- aktivizačnú (podnecujú, rozvíjajú a udržiavajú záujem žiakov o osvojovanie slovenského jazyka, aktivizujú poznávacie procesy a vlastné rečové vyjadrovanie),
- motivačnú (evokujú žiakov do plnenia úloh, vzbudzujú emocionálne a vôľové zaujatie k obsahu a činnosti),
- rekreačnú (umožňujú, aby si žiaci obsah osvojovali v hravých činnostiach),
- tvorivú (umožňujú rozvoj kreativity a flexibility),
- kompenzačnú (poskytujú sprostredkovanie výučby prostredníctvom rôznych hier).

Vo dvojmesačnom jazykovom kurze učiteľ pracuje s autentickými materiálmi rôzneho druhu, rozvíjajúcimi komunikačnú stratégiu.

Zoznam literatúry, ktorú možno pri výučbe použiť.

Literatúra vhodná pre vekovú kategóriu: 6 – 7 rokov		
1.	Opice z našej police	Krista Bendová
2.	Danka a Janka, Zlatá priadka	Mária Ďuríčková
3.	Bublínkové rozprávky	Marta Hlušíková
4.	Budkáčik a Dubkáčik, Smelý Zajko, Smelý Zajko v Afrike	Jozef Čiger Hronský
5.	Vodník Venček	Ján Navrátil
6.	Prózy kozy Rózy	Jozef Pavlovič
7.	Maškrtné rozprávky pána Dobošika a pani Krémešíkovej	Alžbeta Verešpejová
8.	Rozprávky a básky pre deti	Zdeněk Miler
9.	Rozprávky	Jacob a Wilhelm Grimmovci
10.	Medvedík Pú	Alan Alexander Milne
Literatúra vhodná pre vekovú kategóriu: 8 – 10 rokov		
1.	Čuvi v pralese	Roman Brat
2.	Zlatá kniha rozprávok Pavla Dobšinského	Pavol Dobšinský
3.	Prešporský zvon	Mária Ďuríčková
4.	Modrá kniha rozprávok, Zelená kniha rozprávok	Ľubomír Feldek
5.	Pavúčikove dobrodružstvá	Peter Gajdošík
6.	Psík, ktorý chodí do práce, Futbal s papučou	Daniel Hevier
7.	Usmej sa srdiečko: Humorné rozprávky z Mladých liet	Alena Hošková
8.	Slnovratka	Jozef Čiger Hronský
9.	Rozprávky starej matere	Mária Jančová
10.	Rozprávky z múzea záhad a tajomstiev	Peter Karpinsky
11.	Z poľovníckej kapsy, Rozprávky z lesa	Rudo Moric

12.	Kniha rozprávok	Milan Rúfus
13.	Rozprávky uja Klobásu	Július Satinský
14.	Čarovný chlapec	Ján Uličiansky
15.	Rozprávky Hansa Christiana Andersena	Hans Christian Andersen
16.	Pinocchiove dobrodružstvá	Carlo Collodi
17.	Pipi Dlhá Pančucha	Astrid Lindgrenová
Literatúra vhodná pre vekovú kategóriu: 10 – 12 rokov		
1.	Môj anjel sa vie biť	Roman Brat
2.	Prostonárodné slovenské povesti	Pavol Dobšinský
3.	Zelená kniha rozprávok	Ľubomír Feldek
4.	Rozprávky starej matere	Mária Jančová
5.	Rozprávkové súostrovia	Pavel Paulenda
6.	Maroško	Martin Rázus
7.	Traja pátrači	Robert Arthur
8.	Bájk	Ezop
9.	Kniha džunglí	Rudyard Kipling
10.	Kroniky Narnie	C. S. Lewis
11.	Harry Potter	J. R. Rowlingová
12.	Dobrodružstvá Toma Sawyera	
Literatúra vhodná pre vekovú kategóriu: 13 – 15 rokov		
1.	Aj kone sa hrajú	Roman Brat
2.	Kremnické povesti	Jozef Cíger Hronský
3.	Sobotné večery	Milan Rúfus
4.	Aprílové dievča	Martina Solčanská
5.	Džínsový denník	Zuzka Šulajová
6.	Vyznáte sa v tlačnici?	Nataša Tánska
7.	Ruža zo samého dna	Hana Zelinová
8.	Stopárov sprievodca (5 dielov)	Douglas Adams
9.	Ja, robot	Isaac Asimov
10.	Robinson Crusoe	Daniel Defoe
11.	Vajce a ja	Betty Mac Donaldová
12.	Volanie divočiny	Jack London
13.	Petrolejový princ	Karl May
14.	Anna zo Zeleného domu	Lucyn Maud Montgomeryová
15.	Pán prsteňov	J. R. R. Tolkien
16.	Tajný denník Adriana Mola	Sue Townsendová
17.	Princ a žobrák	Mark Twain
18.	Malý princ	Antoine de Saint-Exupéry
19.	Pätnásťročný kapitán	Jules Verne

Odporúčané linky (návrh) na čítanie kníh online, prípadne možnosť priblížiť sa ku knihe prostredníctvom ukážky:

www.klasici.sk – online knižnica – klasici + rozprávky

www.knihy.sme.sk – na portáli sú uvedené knihy najstaršej literatúry od roku 800 až po súčasnú literatúru od roku 1945 (Zlatý fond SME - 1378 digitalizovaných lit. diel)

www.viakniha.sk – tituly bude možné čítať v digitálnej podobe (väčšina spoplatnené – autorské práva)

www.citajmedetom.sk – rozprávky a poviedky pre deti

www.rajknih.sk – čítanie kníh prostredníctvom elektronickej čítačky

www.beletria.wgz.cz (v češtine, ale napr. Harry Potter alebo dielo Jacka Londona v slovenčine)

Zoznam odporúčanej literatúry pre učiteľov

1. Buryánek, Jan (ed.) (2002) *Interkultúrní vzdělávání*. Praha: Varianty, Člověk v tísni
2. Gažovičová, T. a kol. (2011) *Vzdelávanie detí cudzincov na Slovensku. Potreby a riešenia*. Bratislava: Nadácia Milana Šimečku a Centrum pre výskum etnicity a kultúry.
3. Jovankovič, S. a kol. (2008) *Kurikulum slovenských reálií pre deti cudzincov v Slovenskej republike – stredná úroveň (kurz)*. Bratislava: Štátny pedagogický ústav
4. Kriglerová Gallová, E. – Kadlečíková, J. a kol (2009) *Kultúrna rozmanitosť a jej vnímanie žiakmi základných škôl na Slovensku*. Bratislava: Nadácia otvorenej spoločnosti
5. Kriglerová Gallová, E. – Kadlečíková, J – Lajčáková, J. (2009) *Migranti – nový pohľad na staré problémy. Multikulturalizmus a kultúrna integrácia migrantov na Slovensku*. Bratislava: Centrum pre výskum etnicity a kultúry
6. Lechta, V. (2010) *Základy inkluzívni pedagogiky*, Praha: Portál
7. Mistrík, E. a kol. (2008) *Multikultúrna výchova v škole. Ako reagovať na kultúrnu rôznorodosť*. Bratislava: Iris
8. Mistrík, E. (ed.) *Od kultúrnej tolerancie ku kultúrnej identite. Texty pre multikultúrnu výchovu*. Bratislava: Iris
9. Šoltésová, K. (ed.) (2006) *Multikulti na školách: Metodická príručka pre multikultúrnu výchovu*. Bratislava: Nadácia Milana Šimečku
10. Weissová-Bistáková, E. (2006) *Slovné hodnotenie žiakov dobrým slovom, Metodická príručka pre učiteľov 1. – 4. ročníka ZŠ*. Bratislava: Didaktis
11. Dráľ, P. a kol. (2011) *Vzdelávanie detí cudzincov na Slovensku. Príklady dobrej praxe*. Bratislava: Centrum pre výskum etnicity a kultúry a Nadácia Milana Šimečku
12. Žáčková, M. a Vladová, K. (2005) *Deti cudzincov vo výchovno-vzdelávacom procese z hľadiska dodržiavania ľudských práv a práv detí*. Bratislava: Štátny pedagogický ústav
13. Hlinčíková, M. a kol. (2011) *Migranti a migrantky na trhu práce SR- identifikácia a prekonávanie bariér diskriminácie*. Bratislava: Inštitút pre verejné otázky
14. Dunda, J. a kol. (2013) *Podpora inkluzívneho modelu vzdelávania pre potreby predprimárneho stupňa školskej sústavy*. Bratislava: Metodicko-pedagogické centrum
15. Konceptia integrácie cudzincov v SR
https://lt.justice.gov.sk/Attachment/KICtextpoMPKf7_doc.pdf?instEID=160&attEID=8712&docEID=47907&matEID=1239&langEID=1&tStamp=20090416153031513

Učebnice slovenčiny ako cudzieho jazyka

1. Borlíková, Alica a kol. (2008) *Slovenčina ako cudzí jazyk B – Hovorme spolu po slovensky*, Bratislava: Univerzita Komenského 1. Vydanie

2. Dratva, Tomáš a Viktória Buznová (2005) *Slovenčina pre cudzincov*, Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá. 3. vydanie
3. Kamenárová, Renáta a kol. (2007) *Krížom –krážom. Slovenčina A1*. Bratislava: Studia Academica Slovaca UK.1. vydanie
4. Kamenárová, Renáta a kol. (2010) *Krížom –krážom. Slovenčina A1+ A2 (Cvičebnica)*. Bratislava: Studia Academica Slovaca UK.1. vydanie
5. Zebegneyová, Angela a kol. (2007) *Slovenčina ako cudzí jazyk A – Hovorme spolu po slovensky*. Bratislava: Univerzita Komenského. 1. Vydanie
6. Kamenárová, R. a kol. (2014) *Krížom-krážom. Slovenčina B2 s CD*. Bratislava: Studia Academica Slovaca UK. 1. Vydanie
7. Pekarovičová, J. a Vojtech, M. (2006) *Súčasnú Slovensko. Bratislava: Stimul*
8. Žigová, Ľ. (2005) *Slovenčina pre cudzincov. Gramatická a pravopisná príručka*. Bratislava: Univerzita Komenského
9. Böhmerová, A. (2006) *Slovak for you – Slovenčina pre vás*. Bratislava: Perfekt
10. Tomenendal, Y. (2005) *Slovenčina neu (pre nemecky hovoriacich študentov)*. Vydavateľstvo: öbv & hpt
12. Baláž, P. a Serafinová, D. (2007) *Parlons slovaque ou Les amis de l'Internet. Guide pour les étudiants francophones*. Bratislava: Univerzita Komenského